

FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ I PSICOLOGIA

GRAU EN MESTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL

TREBALL DE FI DE GRAU

**ESTUDI DE CAS DE LES DIFERÈNCIES EDUCATIVES ENTRE UN CENTRE
DE BAIXA I UN D'ALTA COMPLEXITAT AL MUNICIPI DE BARCELONA**

Sirine Ouail Aiba

Tutor: Gerardo Meneses Benítez

Seu del Baix Penedès, 31 de maig de 2024

Investigaré i analitzaré les principals diferències en els recursos, desafiaments educatius i estratègies pedagògiques entre una escola de baixa complexitat i una escola d'alta complexitat. Amb un enfocament comparatiu, s'examinaran les característiques de cada tipus d'escola per comprendre millor com influeixen en l'experiència educativa dels estudiants. Mitjançant la recerca de dades qualitatives, aquest treball explorarà la disponibilitat de recursos educatius, els desafiaments que afronten els infants i els docents, així com les diferents estratègies pedagògiques implementades en cada context educatiu.

Els centres educatius d'alta complexitat s'enfronten a desafiaments addicionals, com la diversitat dels estudiants i problemes socioeconòmics. D'altra banda, els centres de baixa complexitat operen dins d'un marc establert per les autoritats educatives. L'entorn social pot tenir un impacte significatiu en les aspiracions i el futur dels infants. En entorns d'alta complexitat, les limitacions socioeconòmiques poden dificultar l'accés a recursos i oportunitats educatives, la qual cosa afecta les aspiracions educatives dels nens i nenes.

Paraules clau: centres educatius, alta complexitat, recursos, barreres i desafiaments, estratègies pedagògiques.

Investigaré y analizaré las principales diferencias en los recursos, desafíos educativos y estrategias pedagógicas entre una escuela de baja complejidad y una escuela de alta complejidad. Con un enfoque comparativo, se examinarán las características de cada tipo de escuela para comprender mejor cómo influyen en la experiencia educativa de los estudiantes. Mediante la investigación de datos cualitativos, este trabajo explorará la disponibilidad de recursos educativos, los desafíos que enfrentan los niños y los docentes, así como las diferentes estrategias pedagógicas implementadas en cada contexto educativo.

Los centros educativos de alta complejidad se enfrentan a desafíos adicionales, como la diversidad de los estudiantes y problemas socioeconómicos. Por otro lado, los centros de baja complejidad operan dentro de un marco establecido por las autoridades educativas. El entorno social puede tener un impacto significativo en las aspiraciones y el futuro de los niños. En entornos de alta complejidad, las limitaciones socioeconómicas pueden dificultar el acceso a recursos y oportunidades educativas, lo que afecta las aspiraciones educativas de los niños y niñas.

Palabras clave: centros educativos, alta complejidad, recursos, barreras y desafíos, estrategias pedagógicas.

I will investigate and analyze the main differences in resources, educational challenges, and pedagogical strategies between a low-complexity school and a high-complexity school. With a comparative approach, the characteristics of each type of school will be examined to better understand how they influence the educational experience of students. Through qualitative data research, this work will explore the availability of educational resources, the challenges faced by children and teachers, as well as the different pedagogical strategies implemented in each educational context.

High-complexity educational centers face additional challenges, such as student diversity and socio-economic problems. On the other hand, low-complexity schools operate within a framework established by educational authorities. The social environment can have a significant impact on children's aspirations and future. In high-complexity environments, socio-economic limitations may hinder access to educational resources and opportunities, affecting the academical aspirations of boys and girls.

Keywords: educational centers, high complexity, resources, barriers and challenges, pedagogical strategies.

INTRODUCCIÓ	3
MARC TEÒRIC	4
Capítol 1- Contextualització	4
1.1 Sistema educatiu català	4
1.2 Llei d'Educació Catalunya	5
1.3 Llei Orgànica per la que es Modifica la Llei Orgànica d'Educació (LOMLOE)	7
Capítol 2- Segregació escolar i desigualtats educatives	8
2.1 Segregació escolar: teories educatives rellevants	8
2.1.1 Definició de la segregació escolar	8
2.1.2 Segregació residencial i el sistema d'admissió escolar de Barcelona	9
2.1.3 Evolució de la segregació escolar a Catalunya i com fer-hi front	11
2.2 Context de les desigualtats educatives	13
2.3 Les desigualtats educatives a través de l'estudi PISA a Catalunya	14
2.4 Igualtat d'oportunitats	16
Capítol 3- Terminologia	16
3. 1. Definició complexitat	16
3.2. Càlcul de la complexitat	17
Capítol 4- El paper dels docents	21
4.1 Rol de la mestra en entorns diversos	21
4.2 Propostes de millora de les escoles d'alta complexitat segons els docents	22
MARC METODOLÒGIC	23
1. Supòsit de partida	23
2. Objectius de la recerca pràctica	24
3. Disseny	24
3.1 Selecció dels centres educatius	24
3.2 Descripció dels participants	25
4. Metodologia i tipus d'estudi	26
4.1 Recollida de Dades	26
4.1.1 Anàlisi del Projecte Educatiu de Centre	26
4.1.2 Entrevistes amb personal docent i directiu	26
4.1.3 Activitat amb alumnat de I5	27
5. Cronograma d'investigació a través del diagrama de Gantt	31
6. Anàlisi i discussió de dades	31
6.1 Anàlisi del PEC	31
6.2 Anàlisi entrevistes a director i directora	36
6.3 Anàlisi resultat enquestes docents	43
6.4 Anàlisi activitat	54
CONCLUSIONS	61
BIBLIOGRAFIA	64
ANNEXOS	66
Annex 1: Entrevista director escola alta complexitat	66
Annex 2: Entrevista directora escola baixa complexitat	72

INTRODUCCIÓ

Les escoles d'alta complexitat són aquelles que s'enfronten a desafiaments addicionals, com una gran diversitat d'estudiants, problemes socioeconòmics, manca d'infraestructura, entre altres. Per contra, les escoles de baixa complexitat són aquelles que operen dins del marc establert per les autoritats educatives, sense grans complicacions estructurals de les gestions organitzatives, materials i de recursos humans.

Comparar-les és important per entendre com les polítiques i pràctiques educatives poden abordar les desigualtats i promoure la equitat educativa. Aquesta comparació ajuda a identificar quines estratègies funcionen millor en diferents contextos, i pot conduir a millores significatives en els sistemes educatius.

He escollit aquest tema de treball perquè durant la meua estança del Pràcticum I, vaig estar en una escola d'alta complexitat. En el moment d'escollir el centre no sabia que ho era fins que vaig començar les pràctiques, on ens van facilitar el Projecte Educatiu de Centre i vaig poder veure-ho. Abans de descobrir-ho a través del PEC, vaig començar a trobar moltes diferències significatives entre el centre on he rebut la meua educació i aquest. Hi havia un nivell socioeconòmic molt baix entre els infants, les característiques del barri on es trobava era tot una zona de cases ocupades. Molts dels pares dels nens i nenes no treballaven, i si ho feien era a indústries on els salaris eren molt baixos. La majoria dels infants del centre provenia de famílies immigrants.

A més del nivell socioeconòmic baix, hi havia un número molt elevat d'alumnat amb necessitats educatives especials, aproximadament entre deu i dotze infants per aula de I3 eren atesos pel CDIAP (Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç). D'aquests infants, aproximadament entre quatre i cinc tenien un diagnòstic establert des dels dos anys amb algun trastorn del desenvolupament. L'escola, a més de totes les problemàtiques en què es veia afectada, rebia molt poc suport per part de l'ajuntament del municipi i del departament d'Educació. Sent tan pocs els recursos aportats que hi havia una mancança de personal docent fent que es creés un ambient laboral molt complicat. On els infants i les famílies podien respirar les tensions que hi havia entre els docents. Ja que aquests, havien de fer un sobre esforç en la seva feina i abastar amb totes les mancances. A través d'aquesta experiència, em vaig formular el dubte de si l'entorn social afectava les aspiracions futures dels més petits. I vaig voler comparar-ho a través d'una escola d'alta complexitat amb una escola de baixa complexitat.

MARC TEÒRIC

Capítol 1- Contextualització

1.1 Sistema educatiu català

El sistema educatiu a Catalunya es caracteritza per brindar una educació integral i de qualitat als estudiants des d'una edat primerenca fins a l'educació superior. S'enfoca en el desenvolupament d'habilitats acadèmiques, socials i emocionals, preparant als estudiants per a enfrontar els desafiaments del món professional. Té la següent estructura;

- L'educació infantil (0-6 anys) és una etapa en la qual els nens poden participar de manera voluntària i gratuïta. Es divideix en dos cicles: el primer és per a nens de 0 a 3 anys i el segon per a nens de 3 a 6 anys. L'objectiu principal d'aquesta etapa és brindar una educació completa que promogui el desenvolupament emocional, social, cognitiu i motor dels nens.
- L'Educació Primària (6-12 anys) és una etapa essencial en la formació dels nens, ja que els brinda una educació bàsica de qualitat. Durant aquests sis cursos, es busca que els estudiants adquireixin habilitats fonamentals en àrees com el llenguatge, les matemàtiques i les relacions socials. A més, es fomenta el desenvolupament de la seva capacitat de pensar de manera crítica i es promou la seva autonomia personal. És important destacar que l'Educació Primària és obligatòria i gratuïta, garantint així l'accés a l'educació per a tots els nens.
- L'Educació Secundària Obligatòria (12-16 anys) és una etapa educativa que tots els joves han de cursar, i el millor de tot és que és gratuïta. Durant aquests quatre anys, es busca enfortir i ampliar els coneixements adquirits en l'educació primària, a més de preparar als estudiants per a continuar els seus estudis i per a enfrontar-se al món laboral. És una etapa fonamental en la formació dels joves, ja que els brinda les eines necessàries per al seu desenvolupament personal i professional.
- L'educació postobligatòria és el següent pas després de completar l'educació secundària obligatòria. En aquesta etapa, els estudiants tenen l'opció de triar entre diferents camins de formació per a continuar el seu desenvolupament acadèmic i professional. (Vidal i Pla, 2009).
- El batxillerat és una etapa educativa que no és obligatòria i consta de dos cursos. El seu objectiu principal és preparar als estudiants per al seu ingrés a la universitat o a cicles formatius de grau superior. Durant aquesta etapa, es busca aprofundir els coneixements en diverses àrees acadèmiques.

- Formació Professional: Els estudiants tenen l'opció de triar entre diferents àrees professionals per a cursar cicles formatius de grau mitjà o superior, com per exemple sanitat, informàtica, turisme, entre altres. Aquests programes brinden una formació més pràctica i enfocada en el món laboral, preparant als estudiants per a la seva inserció en el mercat de treball.
- Altres programes: A més, existeixen altres alternatives de formació després de l'educació obligatòria, com per exemple programes de formació professional especialitzada o programes d'educació per a adults. Aquestes opcions permeten a les persones adquirir coneixements i habilitats específiques en àrees del seu interès, facilitant el seu desenvolupament personal i professional. (Vidal i Pla, 2009).
- L'educació superior és una fase crucial en la vida dels professionals. Aquí és on els estudiants tenen l'oportunitat d'expandir els seus coneixements en àrees acadèmiques i professionals específiques, a través de programes de grau, màster o doctorat. Les universitats i altres centres d'ensenyament superior són els llocs ideals per a adquirir una formació especialitzada i avançada en diversos camps.

1.2 Llei d'Educació Catalunya

El dia 17 de juliol de 2009 va entrar en vigor la Llei d'Educació, també coneguda com LEC, és una normativa que regula el sistema educatiu de Catalunya. És la primera de contingut integral pel que fa als nivells educatius no universitaris. (Vidal i Pla, 2009).

La LEC estableix l'autonomia del sistema educatiu, permetent als centres descentralitzar-se i donant-lis més autonomia juntament amb el seu municipi per la gestió dels recursos i en l'organització dels programes educatius. A més, estableix una carrera professional específica dins la funció pública docent. Aposta per la millora de l'èxit escolar i la continuïtat dels estudis postobligatoris mitjançant el aprofundiment de l'autonomia dels centres. El sistema educatiu estableix el català com la llengua principal per a comunicar-se i socialitzar, però també es promou l'aprenentatge de les altres llengües oficials del país, com el castellà, així com llengües estrangeres. S'assegura que tots tinguin accés a l'educació (educació universal) i es fomenta la igualtat d'oportunitats per a tots els estudiants, incloent aquells amb necessitats educatives especials. A més, s'anima a la participació activa de la comunitat educativa, incloent-hi els estudiants, pares i professors, en la presa de decisions i en l'administració dels centres educatius. (Vidal i Pla, 2009).

Analitzaré diversos aspectes relacionats amb el sistema educatiu català, basant-nos en els apartats específics de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC). Farem especial èmfasi en els següents apartats: (Generalitat de Catalunya, 2009)

Títol I. Dret a l'educació i sistema educatiu

- Article 3. Dret a una educació integral: Aquest article estableix el dret de tots els individus a rebre una educació integral, que abasta tant aspectes intel·lectuals com emocionals, físics i socials.
- Article 4. Accés al sistema educatiu: En aquest article s'estableixen els principis d'igualtat i no discriminació en l'accés al sistema educatiu, així com els procediments i requisits per a l'admissió en centres educatius.
- Article 5. Ensenyaments obligatoris i ensenyaments declarats gratuïts: S'estableix l'obligatorietat d'uns certs nivells educatius i es declara la gratuïtat de l'educació en els nivells establerts per la llei.

Títol III. De la comunitat educativa

- Capítol II. L'alumnat: S'estableixen els drets dels alumnes en l'àmbit educatiu, assegurant la seva participació activa en el procés d'aprenentatge i el seu dret a rebre una educació de qualitat.
- Capítol III. Els famílies: Es regula la participació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills, promovent la col·laboració entre l'escola i l'entorn familiar.
- Capítol IV. El professorat: S'estableixen els drets i deures del professorat en l'exercici de la seva funció docent, garantint la seva formació contínua i la seva participació en la millora de la qualitat educativa.
- Capítol V. La convivència: S'estableixen els drets i deures en relació amb la convivència en l'àmbit educatiu, promovent un clima de respecte, tolerància i diàleg en els centres escolars.

Títol IV. Servei d'Educació de Catalunya

- Capítol II. Escolarització i garanties de gratuïtat: Es regulen els procediments d'accés als centres educatius i s'estableixen criteris de prioritat en l'admissió d'alumnes, garantint la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació.

Títol VIII. Del professorat i altres professionals dels centres

- Capítol III. Ordenació de la funció pública docent: Es regulen els procediments de selecció i ordenació del personal docent, així com les condicions laborals i de carrera professional en l'àmbit educatiu.

Títol XII. Del finançament del sistema educatiu

- Capítol II. Finançament dels ensenyaments del Servei d'Educació de Catalunya: S'estableixen els mecanismes de finançament dels diferents nivells educatius, garantint recursos suficients per a assegurar una educació de qualitat.
- Capítol III. Finançament dels centres: S'estableixen els criteris i procediments per al finançament dels centres educatius, assegurant l'equitat en la distribució de recursos i l'autonomia de gestió d'aquests.

Article 204. Finançament del sosteniment dels centres públics: S'estableixen els criteris per al finançament del sosteniment dels centres públics, garantint recursos adequats per al seu funcionament i manteniment.

Aquest anàlisi ens proporcionarà una comprensió més profunda del marc legal i els mecanismes que governen l'educació a Catalunya.

1.3 Llei Orgànica per la que es Modifica la Llei Orgànica d'Educació (LOMLOE)

La LOMLOE (Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació) inclou diversos apartats que tracten sobre la igualtat escolar en els centres educatius. Alguns d'aquests apartats poden incloure:

- Article 1: Objecte i àmbit d'aplicació: En aquest article s'estableix el propòsit fonamental de la llei i el seu abast. En el context de la igualtat escolar, aquest article pot incloure disposicions que garanteixin que tots els alumnes tinguin accés a una educació de qualitat sense discriminació per motius de gènere, origen ètnic, orientació sexual, discapacitat o altres característiques personals. (Llei Orgànica 3/2020, 2020)
- Article 84: Igualtat de gènere i coeducació: Aquest article s'enfoca a promoure la igualtat entre homes i dones en tots els àmbits educatius, des de l'eliminació d'estereotips de gènere en els materials didàctics fins a la promoció de pràctiques educatives que fomentin la participació equitativa de tots dos sexes en totes les àrees del coneixement. (Llei Orgànica 3/2020, 2020)

- Article 121: Igualtat d'oportunitats i inclusió educativa: Aquí s'aborda la igualtat d'oportunitats com un principi fonamental del sistema educatiu. S'estableixen mesures per a garantir que tots els estudiants, independentment de les seves circumstàncies personals, tinguin accés a una educació de qualitat i les mateixes oportunitats per a aconseguir l'èxit acadèmic. (Llei Orgànica 3/2020, 2020)
- Article 122: Mesures per a la promoció de la igualtat i la inclusió: Aquest article pot detallar les accions específiques que han de prendre els centres educatius per a promoure la igualtat i la inclusió. Això pot incloure la implementació de programes d'atenció a la diversitat, l'adaptació dels currículums per a satisfer les necessitats de tots els estudiants, la prevenció de l'assetjament escolar i la promoció de la convivència pacífica i el respecte mutu. (Llei Orgànica 3/2020, 2020)

A més d'aquests articles específics, la LOMLOE també pot contenir disposicions addicionals disperses al llarg del text que reforcin els principis d'igualtat escolar i promoguin la inclusió en tots els nivells del sistema educatiu.

Capítol 2- Segregació escolar i desigualtats educatives

2.1 Segregació escolar: teories educatives rellevants

2.1.1 Definició de la segregació escolar

La segregació escolar és un desafiament que incideix directament en l'ensenyament i el progrés dels estudiants. Entendre aquest fenomen i abordar-lo és crucial per a forjar societats més equitatives i justes. La segregació escolar implica dividir als estudiants en diferents ambients educatius segons el seu gènere, ètnia, situació financera o habilitats intel·lectuals i físiques. Aquesta separació pot tenir un efecte significatiu en la qualitat educativa que reben els alumnes i en les seves futures oportunitats. (Universidad Europea. s/d)

La segregació escolar no sols impacta als estudiants segregats, sinó que afecta a tota la comunitat educativa. Restringeix l'exposició a diverses experiències i perspectives, la qual cosa alimenta estereotips i desigualtats. (Universidad Europea. s/d)

Aquesta, a més, pot classificar-se per a comprendre millor les seves arrels i conseqüències. Aquests són els tipus més comuns de segregació escolar:

- Separació per gènere: Algunes institucions educatives separen als estudiants per gènere, argumentant diferències en estils d'aprenentatge entre nenes i nens.

- Diferenciació econòmica: Això ocorre quan estudiants de diferents nivells econòmics assisteixen a escoles diferents o experimenten privilegis diferents dins del mateix centre. Detalls com a material escolar de major qualitat, vestimenta o fins i tot dispositius mòbils poden intensificar aquesta segregació a l'aula.
- Divisió racial o ètnica: En molts llocs del món, els estudiants de diferents races o ètnies encara són assignats a escoles separades.
- Separació per capacitats: Implica dividir als estudiants segons les seves habilitats acadèmiques, cognitives o físiques, a vegades portant a establir aules o escoles especialitzades.
- Segregació religiosa: Algunes escoles segueixen principis religiosos específics.

La segregació escolar comporta conseqüències en limitar la diversitat i promoure la uniformitat a les aules. En separar als estudiants segons factors com la raça o l'economia, es redueixen les oportunitats d'interacció i aprenentatge mutu, la qual cosa alimenta els estereotips i reforça els prejudici. (Universidad Europea. s/d)

2.1.2 Segregació residencial i el sistema d'admissió escolar de Barcelona

Com en la resta d'Espanya, a la ciutat de Barcelona les famílies majoritàriament sol·liciten plaça en educació preescolar en el mateix any en què el nen o la nena compleixen els tres anys d'edat. Les famílies poden expressar les seves preferències escolars per qualsevol escola pública o privada concertada de la ciutat, i els estudiants són assignats seguint un mecanisme de Boston¹. En casos d'excés de demanda, les sol·licituds es prioritzen utilitzant tres criteris principals que ja es van establir en la Llei orgànica 8/1985 del Dret a l'Educació (LODE). Aquests criteris inclouen la proximitat residencial, la inscripció de germans a l'escola i els ingressos de la llar. (Villa, A. Z. 2020).

La particularitat de Barcelona radica en la forma en què es determina la prioritat per proximitat residencial. Existeixen 29 àrees d'influència o zones escolars a la ciutat. Tots els residents en cada zona tenen prioritat per proximitat per a accedir a totes les escoles públiques i concertades dins de l'àrea d'influència. (Villa, A. Z. 2020).

¹ El "mecanisme de Boston" és un procediment d'assignació d'estudiants mitjançant un algorisme que maximitza les preferències de l'alumnat (famílies) a partir d'un sistema de barems basat en criteris pre-especificats. El mecanisme assigna les places tenint en compte les places disponibles i les preferències de les famílies, que són prioritàries respecte a la puntuació obtinguda.

Al 2012, es va aprovar una reforma per a ampliar les possibilitats d'elecció. El nombre mínim d'escoles considerades com a escoles de proximitat es va duplicar (sis escoles públiques i sis concertades). En permetre majors possibilitats d'elecció, s'esperava que les famílies que viuen en els barris més pobres de la ciutat tindrien majors possibilitats de sortida de la seva zona, la qual cosa reduiria la segregació escolar general. No obstant això, i a pesar que no existeix una avaluació específica dels efectes de l'ampliació dels possibilitats d'elecció d'escola, la segregació escolar a Barcelona és va mantenir estable entre 2006 i 2016, i fins i tot va augmentar lleugerament en alguns districtes. És a dir, l'opció dels famílies per una escola de proximitat, de la pròpia zona d'influència o de fora de la zona, depèn de la distribució geogràfica dels escoles a la ciutat, el nivell d'excés de demanda en cada àrea d'influència i els preferències dels famílies per una certa mena d'escoles. Tots aquests factors incideixen sobre la mobilitat educativa i en els seus efectes sobre la segregació escolar en el conjunt de la ciutat i entre els zones escolars. (Villa, A. Z. 2020).

A l'hora de comparar els nivells de segregació entre municipis en funció de la seva estructuració de la zonificació escolar, un factor important a tenir en compte és el nivell de segregació residencial. Lògicament aquest no és l'únic factor que pot marcar diferències entre municipis (el tipus d'oferta educativa, el nivell d'estudis de la població resident, el percentatge de població estrangera, les polítiques de reserva de places per a NEE, etc., també són factors a tenir en compte), però el nivell de segregació residencial fa referència a una situació estructural que pot condicionar la distribució de l'alumnat entre els centres. Per tant, a l'hora de fer una anàlisi comparada dels efectes dels models de zonificació escolar és important tenir-la en compte. (Fundació Jaume Bofill, s/d)

Els índexs de segregació residencial estan elaborats a partir de les dades dels padrons d'habitants i la unitat poblacional que hem seleccionat per mesurar-la és la secció censal.

La segregació escolar residencial a la ciutat de Barcelona reflecteix les profundes disparitats socioeconòmiques i ètniques que existeixen en diferents barris. Aquesta tendència condiona l'accés a una educació de qualitat i pot perpetuar les desigualtats socials. Per abordar aquesta qüestió, calen polítiques educatives i urbanístiques que promoguin la diversitat i la igualtat d'oportunitats per a tots els estudiants, independentment del seu origen o situació socioeconòmica. És imprescindible treballar colze a colze amb la comunitat per crear entorns educatius inclusius i equitatius, que fomentin la cohesió social i contribueixin al desenvolupament integral dels joves a Barcelona.

2.1.3 Evolució de la segregació escolar a Catalunya i com fer-hi front

A Catalunya, la segregació escolar continua sent un desafiament significatiu en comparació amb altres països europeus, col·locant-se entre els deu països de la UE amb una dissimilitud més alta basada en factors socioeconòmics. En el curs 2018-19, els índexs de dissimilitud a primària van arribar al 44%, mentre que a l'ESO van ser del 35%. Tot i que en els últims cinc anys s'ha observat una disminució, aquesta ha estat modesta: només s'ha reduït la segregació escolar en quatre punts percentuals, tant a primària com a l'ESO, a Catalunya. (Fundació Bofill, 2021).

Analitzant l'evolució municipal en poblacions de més de 10.000 habitants, els resultats no són particularment encoratjadors. El 53% d'aquests municipis han vist empitjorar els seus nivells de segregació escolar en els últims cinc anys. A més, 44 municipis amb alts nivells de segregació escolar han experimentat un deteriorament continu en aquest període. (Fundació Bofill, 2021).

Quan es produeix un desequilibri en la distribució dels alumnes, els efectes són molt perjudicials tant per als estudiants vulnerables com per a tota la xarxa escolar. La segregació escolar resulta en una disminució dels rendiments educatius entre els estudiants més vulnerables. Aquest col·lectiu, a causa de les seves circumstàncies d'aprenentatge, tendeix a obtenir resultats educatius inferiors i té una taxa més alta d'abandonament escolar (atribuïble a factors com l'entorn familiar, les condicions materials i la comunitat en què viuen). Quan aquests estudiants vulnerables assisteixen a centres educatius diversos, als 15 anys, els seus rendiments educatius equivalen a una reducció d'aproximadament mig any d'escolaritat en comparació amb els seus companys. Aquesta diferència augmenta fins a 2,5 anys d'escolaritat quan acudeixen a centres segregats. (Fundació Bofill, 2021).

La segregació escolar també té un impacte negatiu en els indicadors globals del sistema educatiu. Els sistemes educatius amb una segregació més marcada estan associats amb resultats educatius més pobres en general, una major taxa d'abandonament escolar, indicadors de salut més desfavorables i una major taxa d'atur. Segons l'Anuari de l'Educació del 2020 de la Fundació Bofill, la segregació escolar és un dels factors clau que contribueixen a la reducció dels resultats educatius globals a Catalunya. (Fundació Bofill, 2021).

A Catalunya, En total, 75 municipis amb una població superior a 10.000 habitants es troben en una situació preocupant de segregació escolar, amb un índex de dissimilitud superior al 0,30 a nivell de primària i al 0,20 a nivell de secundària. La tendència indica que la majoria dels municipis han experimentat un augment en els seus nivells de segregació escolar en els últims cinc anys. Això es reflecteix en el fet que 42 municipis han vist augmentar la segregació a nivell de primària i 69 a nivell de secundària. (Fundació Bofill, 2021).

De manera preocupant, 16 municipis han experimentat un deteriorament progressiu en els seus nivells de segregació a nivell de primària durant els últims dotze anys, mentre que 9 municipis han experimentat una tendència similar a nivell de secundària, tot sense prendre mesures decisives per reduir aquesta segregació. Això posa de manifest la necessitat urgent d'actuació per abordar aquesta qüestió i promoure la diversitat i la inclusió en l'educació.

Per reduir la segregació escolar, és crucial implementar mesures concretes que incideixin directament en el procés d'escolarització. Aquestes mesures han de centrar-se principalment en tres àrees clau:

- Programació ajustada de l'oferta educativa: És essencial adaptar l'oferta educativa per assegurar una distribució equitativa dels recursos educatius i una diversitat de perfils d'alumnat en tots els centres. Això pot incloure la creació de programes especials, la implementació de projectes educatius específics i l'optimització dels recursos disponibles en cada centre.
- Detecció i distribució d'alumnat vulnerable: És necessari desenvolupar mecanismes efectius per identificar i atendre els estudiants més vulnerables, com ara aquells amb baixos recursos econòmics, necessitats especials o provinents de famílies immigrades. Aquests estudiants han de rebre suport addicional i ser distribuïts de manera equitativa entre tots els centres educatius per evitar la concentració de necessitats en determinades escoles.
- Gestió equilibrada de la matrícula viva: És important gestionar la matrícula de manera equilibrada per evitar la sobreconcentració d'estudiants en alguns centres i la infrautilització d'altres. Això pot implicar la implementació de polítiques de redistribució de l'alumnat, la

flexibilitat en els processos de matriculació i la promoció de la diversitat social i cultural en tots els centres educatius.

Mitjançant aquestes mesures fonamentals, és possible promoure una escolarització més equitativa i inclusiva, contribuint a la reducció de la segregació escolar i a la millora de les oportunitats educatives per a tots els estudiants.

Perquè aquestes mesures tinguin èxit, serà essencial complementar-les amb estratègies d'acompanyament i orientació a les famílies, així com disposar d'un mapa escolar que fomenti la diversitat i eviti la segregació escolar. A més d'això, tot i que hi ha altres mesures que poden ser efectives, és crucial posar en pràctica primer les actuacions bàsiques esmentades anteriorment, ja que sense elles, altres iniciatives poden perdre gran part del seu impacte. Per tant, és fonamental assegurar-se que els mecanismes bàsics per a una escolarització equitativa estiguin plenament operatius per aconseguir una lluita eficaç contra la segregació escolar. Per activar aquestes tres palanques contra la segregació escolar, és necessari tenir clars quins són els passos concrets a seguir i quan han de ser implementats. Cal també comptar amb una persona responsable de justificar la seva urgència i defensar-les, així com amb òrgans tècnics capacitats per implementar-les de manera adequada. (Fundació Bofill, 2021).

2.2 Context de les desigualtats educatives

La desigualtat educativa consisteix a excloure a determinats individus o col·lectius de l'accés, permanència i aprofitament del sistema educatiu. No són simplement el resultat de les habilitats individuals o el mèrit, sinó que estan arrelades en les estructures socials i culturals més àmplies. Segons ell, l'èxit educatiu de les persones es veu significativament influenciat pel capital cultural, econòmic i social de les seves famílies. Per exemple, les famílies amb majors recursos econòmics i culturals tenen més possibilitats d'accedir a una educació de qualitat, la qual cosa al seu torn pot perpetuar la desigualtat social al llarg de les generacions. (Bourdieu, P., & Passeron, J. C. 2019)

Bourdieu també analitza com les institucions educatives, com les escoles, poden reproduir i perpetuar aquestes desigualtats a través de pràctiques i estructures que afavoreixen a uns certs grups socials en detriment d'uns altres. Per exemple, polítiques de selecció, programes acadèmics diferenciats i distribució desigual de recursos poden contribuir a

ampliar les bretxes educatives entre diferents grups socioeconòmics i culturals. (Bourdieu, P., & Passeron, J. C. 2019)

Les desigualtats educatives poden estar relacionades amb diversos factors, com socioeconòmics, geogràfics, ètnics i de gènere. Alguns possibles contextos per a les desigualtats educatives a Catalunya inclouen:

- Socioeconòmic: Les famílies amb baixos ingressos poden enfrontar majors reptes en termes d'accés a recursos educatius, tutoritzacions i oportunitats extracurriculars. La bretxa econòmica pot influir en el rendiment acadèmic dels estudiants.
- Idioma: A Catalunya, el bilingüisme és una característica important a causa de la coexistència del català i l'espanyol. Els estudiants que no tenen un domini equitatiu dels dos idiomes poden experimentar dificultats acadèmiques.
- Zones urbanes i rurals: Les diferències entre les zones urbanes i rurals poden afectar la disponibilitat de recursos educatius, l'accés a tecnologies de la informació i les comunicacions, i les oportunitats per al desenvolupament acadèmic i personal.
- Inclusió i diversitat: Els estudiants amb necessitats educatives especials poden enfrontar reptes particulars en el sistema educatiu. La inclusió i l'atenció a la diversitat són aspectes importants per abordar les desigualtats.
- Polítiques educatives: Les decisions polítiques i les polítiques educatives implementades poden tenir un impacte significatiu en l'equitat educativa. L'assignació de recursos, la qualitat de l'ensenyament i les mesures de suport són factors clau.

És important assenyalar que les solucions per abordar les desigualtats educatives solen requerir un enfocament integral i la col·laboració entre diversos actors, incloent-hi governs, institucions educatives, comunitats i organitzacions no governamentals. Per obtenir informació actualitzada sobre el context específic de les desigualtats educatives a Catalunya, et recomanaria consultar fonts locals, informes governamentals i estudis de recerca recents.

2.3 Les desigualtats educatives a través de l'estudi PISA a Catalunya

El Programa per a l'Avaluació Internacional dels i de les Estudiants (PISA, Programme for International Student Assessment), dissenyat i dut a terme per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), és un dels programes d'abast internacional de més rellevància en l'àmbit de l'avaluació del rendiment acadèmic dels i de les estudiants. El PISA és un programa cíclic que es replica cada tres anys i que permet

recollir informació per dibuixar tendències, a mitjà i llarg termini, sobre els coneixements i les destreses dels i de les estudiants en diferents països i regions. (Ferrer, G. 2006).

Existeixen tres raons fonamentals que recolzen la importància del projecte PISA. En primer lloc, aquest projecte es basa en una avaluació rigorosa amb un disseny metodològic d'alta qualitat, desenvolupat i supervisat per experts reconeguts a nivell internacional. A més, és dut a terme pels organismes governamentals encarregats de l'avaluació educativa als països participants. En aquest sentit, es destaca el valor que se li atorga a la representativitat del programa, així com a la complexitat i extensió de l'anàlisi estadística realitzada.

En segon lloc, l'estudi PISA ha adquirit un paper fonamental en l'avaluació internacional i ha tingut un gran impacte en les polítiques educatives de nombrosos països. Aquest projecte s'ha convertit en una font de referència i influència en l'elaboració de polítiques educatives governamentals. Les recomanacions i orientacions derivades d'aquest estudi són un valuós suport extern per a impulsar canvis o enfortir les polítiques educatives nacionals. Per exemple, mentre ha confirmat l'efectivitat de les polítiques educatives d'alguns sistemes, també ha generat una certa commoció en sistemes educatius tradicionalment reconeguts com a models, ja que s'han qüestionat alguns dels seus fonaments.

En tercer lloc, és important esmentar com l'estudi PISA es relaciona amb la pràctica educativa en els centres. Els resultats d'aquest projecte poden fomentar i enriquir el debat pedagògic dins de la comunitat educativa, així com generar nous debats que contribueixin a millorar la qualitat educativa i la innovació docent.

Tant en la manera de determinar els factors clau de les desigualtats com en la mesura amb què es determinen aquests factors clau i en com es mesuren en cada país. A continuació s'apunten algunes de les conclusions més rellevants respecte a aquest tema: (Ferrer, G. 2006).

- 1) La composició socioeconòmica de les escoles està fortament vinculada al rendiment dels estudiants.
- 2) Molts factors escolars interactuen amb la composició socioeconòmica de les escoles i posen en dubte la igualtat d'oportunitats en educació.
- 3) La selecció primerenca dels estudiants està clarament associada a diferències escolars en funció de la classe social.
- 4) L'èxit en el rendiment acadèmic dels estudiants té una clara dependència del seu nivell socioeconòmic.

5) Obtenir alts resultats en el rendiment escolar i garantir un nivell d'equitat elevat són fites que es poden aconseguir al mateix temps en un sistema educatiu.

2.4 Igualtat d'oportunitats

La igualtat d'oportunitats en l'àmbit educatiu és un principi fonamental que busca garantir que tots els individus, independentment del seu origen socioeconòmic, gènere, ètnia o qualsevol altra característica, tinguin accés equitatiu a una educació de qualitat. Aquest concepte s'erigeix com un pilar essencial per a construir societats justes i sostenibles, reconeixent que l'accés a una formació adequada no sols potencia el desenvolupament individual, sinó que també contribueix a la prosperitat col·lectiva i a la construcció de comunitats inclusives.

Segons diu la LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. "L'educació és un dret de totes les persones, reconegut en el nostre ordenament jurídic i en l'ordenament internacional. L'exercici d'aquest dret s'ha de garantir al llarg de tota la vida i atenent totes les facetes del desenvolupament personal i professional." (Generalitat de Catalunya, 2009)

La nostra societat considera l'educació com una aportació de tanta importància en la vida bona que percep de manera imperativa el proporcionar una educació decent a tot individu. En realitat, garantir-la igualtat d'oportunitats aparentment requeriria proporcionar igual quantitat de recursos educatius a tot individu, i aquest objectiu ha estat aconseguit, en diferents graus, en diferents països i regions. (Roemer, J. E. 1998).

Capítol 3- Terminologia

3. 1. Definició complexitat

Des del 2005, el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya ha elaborat diverses classificacions dels centres en funció de la seva complexitat. La darrera revisió es remunta a l'any 2017 i va implicar una unificació metodològica basada en criteris de complexitat socioeconòmica, percebuda com una característica externa que no pot ser influenciada per l'escola. Aquesta classificació considera l'origen, el nivell educatiu i l'ocupació dels pares i mares, tot intentant identificar el nombre d'estudiants provinents de famílies vulnerables o en situacions socioeconòmiques que poden limitar les seves expectatives de futur. (Generalitat de Catalunya, 2021).

Aquest estudi actualitza la classificació anterior amb les dades del curs acadèmic 2018-2019. A més, analitza l'impacte de l'addició d'un nou criteri relacionat amb la presència d'alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE). Aquest criteri de complexitat administrativa es manifesta de manera transversal, ja que pot afectar a tot tipus de famílies, i està determinat també per elements externs al sistema educatiu. (Generalitat de Catalunya, 2021).

3.2. Càlcul de la complexitat

El càlcul de la complexitat dels centres es basa en diversos criteris que representen dimensions socioeconòmiques o administratives de l'entorn escolar. Cada criteri es mesura a través d'indicadors que s'utilitzen per determinar el valor de complexitat de cada centre. (Generalitat de Catalunya, 2021).

Aquesta classificació té en compte l'origen, el nivell d'instrucció i d'ocupació dels pares i mares, tot tractant d'identificar el nombre d'alumnes provinents de famílies vulnerables o en situacions socioeconòmiques que poden limitar les seves expectatives de futur. Els criteris utilitzats per ordenar i agrupar els centres segons la seva complexitat inclouen:

- a. Nivell d'instrucció de pares i mares: Es determina a partir del registre de població de Catalunya o del cens de població de 2001.
- b. Nivell d'ocupació de pares i mares: S'obté de la Tresoreria General de la Seguretat Social.
- c. Nivell d'immigració del centre: L'origen dels pares i mares o tutors s'obté del Registre de població de Catalunya.
- d. Alumnat amb NESE i de nova incorporació: Aquest criteri està relacionat amb la complexitat administrativa, mesurada en termes de les Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE), incloent també la presència d'alumnat de nova incorporació. (Generalitat de Catalunya, 2021).

La complexitat socioeconòmica d'un centre es calcula mitjançant l'anàlisi de components principals aplicada als 3046 centres, utilitzant els següents indicadors:

- Nivell mitjà d'instrucció dels pares i mares o tutors.
- Ràtio de pares i mares o tutors amb el nivell d'instrucció més baix.
- Ràtio de pares i mares o tutors amb el nivell d'instrucció més alt.

- Nivell mitjà d'ocupació dels pares i mares o tutors.
- Ràtio de pares i mares o tutors amb el nivell d'ocupació més baix.
- Ràtio de pares i mares o tutors amb una base de cotització nul·la.
- Ràtio de pares i mares o tutors originaris de zones en desenvolupament.
- Ràtio d'alumnes amb nacionalitat no espanyola.

La primera component principal d'aquesta anàlisi explica el 69.08% de la variància d'aquests indicadors i es fa servir com a mesura de complexitat. El valor de complexitat associat a cada centre és la projecció sobre un eix que combina linealment els indicadors anteriors. Aquesta descomposició centra i escala els indicadors per fer-los comparables abans de calcular les components principals. (Generalitat de Catalunya, 2021).

Els pesos assignats a cada indicador determinen la seva rellevància i la seva relació amb l'índex de complexitat. La taula mostra que un nombre major de pares i mares o tutors amb nivells d'ocupació i d'instrucció més baixos, així com l'origen dels pares i mares o tutors en zones en desenvolupament i la nacionalitat no espanyola dels alumnes, tenen una relació directa amb la complexitat. (Generalitat de Catalunya, 2021).

3.3 Normativa legal i característiques de les escoles d'alta complexitat.

La legislació educativa, recollida en el Títol I de la Llei d'Educació (LEC), estableix els fonaments essencials pel que fa al dret a l'educació i al sistema educatiu. En aquest marc, els articles 3 i 4 de la LEC són de particular rellevància, ja que aborden el dret a una educació integral i l'accés al sistema educatiu, respectivament.

L'article 3 de la LEC reconeix el dret fonamental a una educació integral, que va més enllà de la mera instrucció acadèmica. Aquest dret implica una educació que promogui el desenvolupament integral de l'estudiant, incloent els aspectes cognitius, emocionals, socials i culturals. Això requereix un enfocament educatiu que tingui en compte la diversitat d'interessos, necessitats i capacitats dels alumnes.

D'altra banda, l'article 4 de la LEC destaca la importància de garantir l'accés de tots els individus al sistema educatiu. Això inclou no només l'accés físic a les escoles, sinó també la eliminació de barreres econòmiques, socials i culturals que puguin impedir la participació plena i igualitària en l'educació. És crucial assegurar que cap persona sigui exclòs del sistema educatiu per motius com el seu origen socioeconòmic, ètnic o cultural.

A partir d'aquests fonaments legals, és essencial explorar com es tradueixen aquests principis en la pràctica educativa, especialment en el context de les escoles d'alta complexitat. Aquestes escoles enfronten reptes únics per garantir que tots els alumnes rebin una educació integral i tinguin accés igualitari a les oportunitats educatives. Així doncs, cal examinar les característiques específiques d'aquestes escoles i com la normativa legal influeix en la seva missió de proporcionar una educació de qualitat per a tots.

Seguidament presento la definició del article III del títol I² de la LEC; “Dret a una educació integral; Els alumnes tenen dret a rebre una educació integral, orientada al ple desenvolupament de la personalitat, amb respecte als principis democràtics de convivència i als drets i les llibertats fonamentals.” I de l'article IV; “Accés al sistema educatiu: Tothom té dret a accedir en condicions d'igualtat al sistema educatiu. També té dret a l'elecció de centre, en el marc de l'oferta educativa. El Govern ha de garantir l'exercici efectiu del dret a l'educació mitjançant la programació general de l'ensenyament. El Govern, per a garantir el dret de totes les persones a accedir a l'educació en condicions d'igualtat i el dret a l'elecció de centre, ha de regular un procediment únic d'accés als centres públics i als centres privats sostinguts amb fons públics.” (Generalitat de Catalunya, 2009).

En relació amb les característiques d'una escola d'alta complexitat, aquests articles adquireixen una importància destacada. L'article 3 reconeix el dret fonamental a una educació integral, que va més enllà de la mera instrucció acadèmica. Això implica una atenció holística als aspectes cognitius, emocionals, socials i culturals dels alumnes, una consideració vital en els contextos d'alta complexitat on les necessitats dels estudiants poden ser diverses i profundes.

D'altra banda, l'article 4 destaca la necessitat d'assegurar l'accés universal al sistema educatiu, eliminant les barreres que poden impedir la participació plena i igualitària dels individus. En les escoles d'alta complexitat, això pren una dimensió crítica, ja que molts estudiants provenen de contextos socioeconòmics desfavorits i poden enfrontar dificultats d'accés i permanència a l'educació.

Aquí hi ha algunes característiques clau que fan que una escola sigui considerada d'alta complexitat:

² Títol 1: Dret a l'educació i sistema educatiu

- Entorn socioeconòmic desfavorable: Les escoles d'alta complexitat sovint es troben en barris o zones amb baixos nivells socioeconòmics. Això pot significar una alta densitat de famílies amb ingressos baixos, manca d'accés a recursos educatius addicionals i altres desafiaments socials i econòmics.
- Diversitat cultural i lingüística: Les escoles d'alta complexitat solen tenir una població estudiantil molt diversa en termes de llengua materna, origen ètnic i cultural. Això pot presentar reptes addicionals en termes d'integració, suport lingüístic i comprensió intercultural.
- Necessitats educatives especials: Aquestes escoles també poden atendre una proporció major d'estudiants amb necessitats educatives especials, ja siguin físiques, emocionals o d'aprenentatge. Això requereix recursos addicionals i estratègies d'ensenyament específiques.
- Taxes elevades de mobilitat estudiantil: Les escoles d'alta complexitat poden experimentar altes taxes de rotació d'estudiants, ja sigui per moviments familiars freqüents, manca d'estabilitat en el lloc de residència o altres factors. Això pot afectar la cohesió de la comunitat escolar i la continuïtat de l'aprenentatge.
- Manca de recursos: Aquestes escoles sovint es troben amb recursos financers limitats, ja sigui per manca de finançament públic, baixes taxes de voluntariat o altres desafiaments relacionats amb la seva ubicació socioeconòmica. Això pot afectar la disponibilitat de materials educatius, instal·lacions i altres recursos necessaris per a un aprenentatge efectiu.
- Desigualtats estructurals: Les escoles d'alta complexitat poden veure's afectades per desigualtats estructurals més àmplies, com ara la segregació residencial, discriminació racial o ètnica, i altres formes d'injustícia social que tenen un impacte directe en l'experiència educativa dels estudiants.

Tenint en compte aquests factors, una escola es considera d'alta complexitat quan ha de fer front a múltiples desafiaments relacionats amb el seu entorn socioeconòmic, demogràfic i estructural, que influeixen en la seva capacitat per proporcionar una educació de qualitat a tots els alumnes.

Capítol 4- El paper dels docents

4.1 Rol de la mestra en entorns diversos

En una escola d'alta complexitat, l'entorn divers i les necessitats variades dels alumnes requereixen que els mestres assumeixin rols multifacètics i adaptatius. En aquests entorns, la mestra no només exerceix el paper tradicional d'instructora, sinó que també actua com a guia, advocada i col·laboradora activa amb la comunitat educativa.

És essencial que la mestra reconegui i valori la diversitat present entre els seus estudiants, incloent-hi les diferències socioeconòmiques, culturals, lingüístiques i de capacitació. Això implica no només comprendre les necessitats individuals dels alumnes, sinó també crear un entorn inclusiu on tots es sentin acollits i respectats.

A més de l'ensenyament acadèmic, la mestra d'una escola d'alta complexitat juga un paper crucial en el suport emocional i social dels estudiants. Això pot incloure l'adopció de pràctiques pedagògiques centrades en l'aprenentatge social i emocional, i l'establiment de relacions de confiança i suport amb els alumnes.

És molt important establir rumbs, tenir una visió compartida; crear objectius de curt termini per a promoure coherència en la millora; altes expectatives del personal i els estudiants; comunicació intensiva de la visió. (Weinstein, J., & Muñoz, G. 2019)

- Desenvolupar a les persones: suport psicològic; mètodes formals i informals per al desenvolupament d'habilitats i coneixements professionals; modelar pràctiques i valors desitjables; estimulació intel·lectual. (Weinstein, J., & Muñoz, G. 2019)
- Redisseny de l'organització: desenvolupament de normes i valors que encoratgin al personal a millorar l'ensenyament i l'aprenentatge en col·laboració; reestructuració per a assegurar que la col·laboració sigui possible i efectiva; treballar amb les famílies per a construir cultures educatives familiars productives assegurar que les famílies i els estudiants tinguin accés a altres serveis socials; connectar l'escola i els docents amb altres escoles i actors claus; provisió de recursos adequats. (Weinstein, J., & Muñoz, G. 2019)
- Millora del programa pedagògic: designació de docents i líders escolars que tinguin la capacitat i la disposició per a treballar en contextos desafiadors; monitoratge constant del progrés dels estudiants i l'escola per a guiar les decisions i accions; els líders escolars protegeixen el personal de les distraccions per a ensenyar i aprendre; desenvolupament professional i un altre tipus de suport a docents; provisió de recursos adequats; bancs comuns

de coneixement. (Weinstein, J., & Muñoz, G. 2019).

Així mateix, la mestra ha de col·laborar estretament amb altres professionals de l'educació, els pares i la comunitat per proporcionar un suport integral als estudiants. Això pot implicar coordinar serveis de suport addicional, identificar recursos comunitaris i treballar en equip per abordar les necessitats complexes dels alumnes.

En resum, en una escola d'alta complexitat, la mestra assumeix rols diversos i interconnectats que van més enllà de la simple instrucció acadèmica. Mitjançant una combinació de suport acadèmic, emocional i comunitari, la mestra contribueix de manera significativa al creixement i al desenvolupament integral dels seus estudiants en aquest entorn desafiador.

4.2 Propostes de millora de les escoles d'alta complexitat segons els docents

Segons la Fundació Jaume Bofill, en el seu blog "9 docents expliquen què necessiten i què els aporta educar en entorns de vulnerabilitat" professors i professores veuen com actualment van creixent els reptes que han d'afrontar en el seu dia a dia: personalitzar els ensenyaments i atendre la diversitat, repensar i adaptar el currículum a contextos canviants d'aula, orientar l'alumnat, preparar materials i donar feedback formatiu, col·laborar amb altres docents i agents externs, connectar amb les famílies, gestionar el clima de l'aula, dur a terme avaluacions externes, hibridació i noves eines d'intel·ligència artificial...

"Falten més docents a les aules, tenim unes aules grans amb una ràtio elevada que comporta que atendre al 100% tot l'alumnat sigui una tasca difícil de dur a terme", per això, creu que amb recursos humans poden dur a terme una bona codocència i millorar la qualitat acadèmica del seu alumnat." Afirmar Sabrina Cadena dins del blog.

Podem veure que la majoria de docents que treballen en un CAC³ demanen la necessitat de tenir més recursos humans addicionals, aquests són un element vital en una escola d'alta complexitat, ja que ofereixen suport i assistència essencials per abordar les necessitats diverses dels estudiants i enfrontar els reptes específics d'aquest entorn educatiu exigent.

En primer lloc, la presència de personal extra pot permetre una atenció més individualitzada i personalitzada als estudiants. Això és particularment important en escoles on molts estudiants poden necessitar suport addicional per superar barreres d'aprenentatge, ja

³ CAC: Centre d'Alta Complexitat

sigui per raons socioeconòmiques, emocionals o acadèmiques. Els professionals addicionals, com ara els consellers, els terapeutes o els tutors, poden treballar de manera més directa amb els estudiants per proporcionar-los l'ajuda que necessiten per tenir èxit acadèmic i personal.

A més, els recursos humans extra poden enriquir l'experiència educativa dels estudiants mitjançant la diversificació de les opcions de suport i enriquiment. Per exemple, la presència de professors d'especialitats com educació artística, música o educació física pot ampliar l'abast dels programes educatius i proporcionar als estudiants oportunitats per explorar i desenvolupar els seus talents i passions.

Així mateix, el personal extra pot jugar un paper clau en la creació d'un entorn escolar inclusiu i acollidor. Els consellers, els treballadors socials i altres professionals de suport poden col·laborar estretament amb els estudiants, les famílies i els professors per identificar i abordar les necessitats socials i emocionals dels estudiants, fomentar la inclusió i la integració i promoure una cultura escolar de respecte i suport mutu.

En resum, els recursos humans addicionals són un component essencial en una escola d'alta complexitat, ja que contribueixen a l'èxit i el benestar dels estudiants proporcionant suport individualitzat, ampliant les opcions educatives i fomentant una comunitat escolar inclusiva i acollidora. La inversió en personal extra no només beneficia als estudiants, sinó que també enforteix la qualitat i l'eficàcia de tota l'escola.

MARC METODOLÒGIC

1. Supòsit de partida

Quines són les principals diferències en els recursos, desafiaments educatius i estratègies pedagògiques entre una escola de baixa complexitat i una escola d'alta complexitat?

Explorar les diferències educatives entre escoles de baixa i alta complexitat pot oferir una comprensió profunda dels reptes i oportunitats que enfronta el sistema educatiu en diversos contextos. Entendre les dinàmiques educatives entre escoles de baixa i alta complexitat no només proporciona una perspectiva crítica sobre el sistema educatiu, sinó que també pot generar una consciència més gran sobre la desigualtat educativa i les necessitats específiques dels diferents entorns escolars. Aprofundir en aquesta temàtica pot motivar a buscar solucions i estratègies innovadores per abordar les disparitats educatives i promoure una educació més equitativa i inclusiva per a tots els estudiants.

2. Objectius de la recerca pràctica

Per respondre a aquest supòsit de partida inicial es proposa aquest següent objectiu general.

- **Objectiu general:**

Conèixer quines són les principals diferències en els recursos, desafiaments educatius i estratègies pedagògiques entre una escola de baixa complexitat i una escola d'alta complexitat.

- **Objectius específics:**

1. Analitzar i comparar els recursos i mitjans disponibles de cada escola.
2. Identificar i analitzar els principals desafiaments i barreres que pot tenir una escola d'alta complexitat en el seu dia a dia.
3. Descriure quines són les realitats viscudes dins l'aula a través de l'opinió dels docents.
4. Analitzar com les polítiques i pràctiques educatives poden abordar les desigualtats i promoure la justícia educativa.
5. Examinar les diferents estratègies pedagògiques a través d'una activitat amb l'alumnat de I5 de cada centre.

3. Disseny

3.1 Selecció dels centres educatius

Inicialment, es va establir una llista de criteris que inclouen factors com la diversitat socioeconòmica dels barris on estan ubicats els centres, el rendiment acadèmic dels alumnes, la infraestructura i recursos disponibles, entre altres. Posteriorment, es va realitzar un anàlisi exhaustiu dels centres educatius del municipi de Barcelona que compleixen amb aquests criteris. Un cop identificats els centres que millor s'ajustaven als objectius de l'estudi, es va procedir a seleccionar un centre d'alta complexitat i un de baixa, considerant la representativitat dels diferents contextos educatius existents al municipi.

En primer lloc, s'ha seleccionat un centre d'alta complexitat situat al barri del Raval⁴. Aquesta elecció es fonamenta en diversos factors característics d'aquest barri, com ara la seva diversitat socioeconòmica, la qual s'observa en la presència de diverses realitats socials, incloent-hi immigració, pobresa concentrada i altres formes de marginalitat. A més, el Raval històricament ha estat identificat com un barri amb nivells més elevats d'índex de vulnerabilitat social i amb problemàtiques associades com a l'habitatge precari, l'exclusió social i la delinqüència juvenil. Aquests factors poden tenir un impacte directe en el funcionament del centre educatiu, influenciant els recursos disponibles, la participació dels pares, el suport comunitari i, en última instància, el rendiment acadèmic dels alumnes.

D'altra banda, s'ha seleccionat un centre de baixa complexitat situat al cor del barri de Gràcia⁵. Aquest barri, en contrast amb el Raval, es caracteritza per tenir una estructura socioeconòmica més homogènia i una menor presència de problemàtiques socials agudes. Gràcia és coneguda per ser un barri amb una forta vida comunitària, amb un teixit associatiu actiu i una ampla oferta cultural i d'oci. Aquest entorn pot afavorir un clima escolar més estable, amb una major implicació de les famílies i una millor disponibilitat de recursos complementaris per al centre educatiu, tots els quals poden influir positivament en el rendiment i l'èxit dels alumnes.

⁴ Centre d'alta complexitat situat al barri del Raval: ens dirigirem a partir d'ara com Escola 1.

⁵ Centre de baixa complexitat situat al barri de Gràcia: ens dirigirem a partir d'ara com Escola 2.

3.2 Descripció dels participants

- Escola 1: (alta complexitat)

- Alumnat:

28 alumnes. 13 nens i 15 nenes.

- Necessitats Educatives Especials:

1 alumne amb autisme diagnosticat.

- Necessitats econòmiques:

23 alumnes.

- Alumnat nouvingut:

6 nens.

- Personal docent:

6 mestres.

- Formació acadèmica:

Magisteri, educació infantil, psicologia i màster en educació especial.

- Escola 2: (baixa complexitat)

- Alumnat:

14 alumnes. 6 nens i 8 nenes.

- Necessitats Educatives Especials:

En aquest aula no trobem cap cas diagnosticat.

- Necessitats econòmiques:

1 alumne.

- Alumnat nouvingut:

1 nena.

- Personal docent:

3 mestres.

- Formació acadèmica:

Magisteri, educació infantil, psicologia i màster en educació especial.

4. Metodologia i tipus d'estudi

Aquest estudi de cas, segueix una metodologia qualitativa permet una comprensió en profunditat de les dinàmiques, experiències i percepcions dels participants, en aquest cas, tant

dels alumnes com del personal educatiu dels dos centres. Es basa en la recopilació i anàlisi de dades no numèriques, com ara entrevistes, observacions i anàlisi de contingut, per comprendre els processos socials i educatius subjacents.

L'enfocament comparatiu implica una anàlisi detallada de les similituds i diferències entre els dos centres educatius seleccionats. Aquesta comparació permet identificar factors clau que poden contribuir a les desigualtats escolars observades, com ara el clima escolar, les pràctiques pedagògiques, els recursos disponibles, entre altres. A través de la comparació, es busquen patrons i tendències que puguin ajudar a comprendre millor les dinàmiques de les desigualtats educatives. Això inclou la identificació de factors de protecció i de risc en cadascun dels centres que poden influir en el rendiment dels alumnes i en el seu benestar emocional i social.

La investigació segueix un enfocament empirista en la recollida de dades, prioritzant la informació obtinguda directament de la realitat observada. Els instruments d'investigació són la recerca documental a través de els dos projectes educatius de centre. I les entrevistes als directors de les escoles amb les enquestes al personal docent d'infantil d'aquestes. En el següent apartat especificare millor la recollida de dades de cada instrument.

4.1 Recollida de Dades

4.1.1 Anàlisi del Projecte Educatiu de Centre

Es destacaran i analitzaran els punts més rellevants relacionats amb els objectius de la investigació. Aquests punts inclouran aspectes com els recursos disponibles, les estratègies pedagògiques, els objectius educatius i les mesures de suport per als alumnes en situació de vulnerabilitat.

4.1.2 Entrevistes amb personal docent i directiu

Es realitzaran entrevistes amb el personal docent i directiu de les dues escoles. Les preguntes formulades en aquestes entrevistes estaran estretament relacionades amb els objectius de la investigació. Es preguntarà sobre els recursos i mitjans disponibles, els desafiaments quotidians que enfronten les escoles d'alta complexitat, les estratègies pedagògiques implementades i les seves percepcions sobre l'efectivitat de les mateixes. Aquestes enquestes

han sigut validades per tres docents de la Universitat; doctora en Bioquímica, mestre d'Educació Primària i pedagog.

- Enquesta personal docent E.AC: 6 respostes (mestra de cada aula)
- Enquesta personal docent E.BC: 3 respostes (mestra de cada aula)
- Entrevista a director/a de cada centre.

4.1.3 Activitat amb alumnat de I5

- **Objectiu TFG:** Examinar les diferents estratègies pedagògiques a través d'una activitat amb l'alumnat de I5 de cada centre.

- Estratègies pedagògiques del centre esmentades al PEC de les dues escoles:

- **Aprenentatge mitjançant el joc;** per fomentar l'exploració, la creativitat i el desenvolupament de habilitats socials i emocionals.
- **Aprenentatge pràctic i manipulatiu:** Proporcionar materials i activitats pràctiques que permetin als infants experimentar i manipular objectes.
- **Narració d'històries i contes:** Utilitzar contes i històries per introduir conceptes, valors i habilitats lingüístiques, fomentant la imaginació, la comprensió lectora i la comunicació oral.
- **Treball en petits grups:** Proporcionar oportunitats per al treball en petits grups, on els infants puguin col·laborar, compartir idees i resoldre problemes junts, fomentant la cooperació i les habilitats socials.
- **Integració de la música i el moviment:** Incorporar cançons, jocs de moviment i activitats de dansa per promoure el desenvolupament de la coordinació motriu, la percepció musical i l'expressió emocional.

A través d'aquestes estratègies utilitzades en les dues escoles, he creat aquesta activitat per poder analitzar i observar als infants per veure si l'ús d'aquestes estratègies demostra el funcionament de les activitats de la manera més òptima.

Títol	Explorem l'art
Nivell educatiu	I5. Infants entre 4 i 5 anys.
Temporització	1h
Descripció	<p>- Introducció (5 min): Em presentaré i començarem la sessió reunits en cercle. Explicarem als infants que avui farem una activitat especial d'art i manualitats on podran expressar la seva</p>

	<p>creativitat i compartir idees amb els seus amics.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Narració del conte (10 min):</u> Llegirem un conte relacionat amb l'art i la creativitat, titulat "Sóc un artista" de Marta Altés. Durant la narració, animarem als infants a compartir les seves impressions i emocions sobre la història. - <u>Activitat de manualitats (25 min):</u> Proporcionarem als infants materials d'art com papers de diferents colors, pintures, pinceles, tisores, cola, i elements de manualitats com botons, llana, plomes, etc. Dividirem als infants en grups petits de 3 o 4 membres i els animarem a treballar junts per crear una obra d'art col·lectiva. Cada grup tindrà l'oportunitat d'expressar la seva creativitat i utilitzar els materials disponibles per crear una obra única. <p><i>Durant l'activitat, observarem i analitzarem el comportament dels infants, prestant atenció a com col·laboren, comparteixen idees i resolen problemes junts.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Integració de la música:</u> Durant tota la sessió, reproduïrem música relaxant. - <u>Avaluació (10 min):</u> Finalitzarem l'activitat reunit en cercle per compartir les obres d'art creades pels infants. Animarem als infants a explicar les seves creacions i els motivarem a reflexionar sobre com es van sentir durant l'activitat.
<p>Competències específiques</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eix 4. Un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta. <ol style="list-style-type: none"> 1. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans. 2. Apreciar progressivament l'entorn social i cultural proper i la seva diversitat, mostrant interès i respecte per conviure. - Eix 3. Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat <ol style="list-style-type: none"> 3. Observar i reconèixer característiques de materials i elements i establir relacions entre ells, mitjançant

	l'experimentació i la manipulació sensorial, per avançar cap a estructures de pensament cada vegada més complexes desenvolupant habilitats de raonament matemàtic.	
Objectius	Criteris d'avaluació	Sabers
<p>1. Fomentar l'exploració, la creativitat i el desenvolupament de les habilitats socials i emocionals.</p> <p>2. Promoure la cooperació i les habilitats socials a través del treball en petits grups.</p> <p>3. Introduir conceptes, valors i habilitats lingüístiques a través de contes i històries relacionades amb l'art i la creativitat.</p>	<p>1. Participar en propostes de grup acceptant les dinàmiques i el funcionament acordat</p> <p>2. Reconèixer la diversitat del seu entorn proper, iniciant-se en el respecte a les diferències individuals</p> <p>3. Participar en reptes col·laboratius en petit grup, compartint idees pròpies i escoltant les dels altres des d'una actitud de respecte.</p>	<p>1. Incorporació d'habilitats socials i pautes bàsiques de convivència, que incloguin el respecte a la igualtat de gènere</p> <p>2. Comunicació de necessitats, sentiments i emocions</p> <p>3. Inici en la verbalització dels processos i dels resultats. Comunicació de l'experiència realitzada i valoració de les aportacions dels altres.</p>
Avaluació	A través d'una taula d'observació, analitzaré als infants per veure si les diferents estratègies utilitzades pels centres fan que l'activitat és porti de manera òptima. La taula la trobarem a sota de l'activitat.	
Mesures i suports	Per garantir una experiència educativa inclusiva i efectiva per a tots els infants durant l'activitat d'art i manualitats, he tingut en compte; assegurar que l'entorn on es realitza l'activitat sigui accessible per a tots els infants, incloent-hi la disposició d'espais adaptats per a persones amb mobilitat reduïda i l'ús de mobiliari i materials que siguin fàcilment accessibles per a tots. Proporcionar instruccions clares i visuals que ajudin a tots els infants a entendre l'activitat i les expectatives de manera clara, utilitzant imatges, gestos i recursos visuals sempre que sigui possible. Oferir una varietat de materials i opcions de participació que permetin a tots els infants expressar-se i participar en l'activitat segons les seves preferències i habilitats individuals. Proporcionar suport lingüístic i comunicatiu als infants que ho necessitin, ja sigui mitjançant la traducció d'instruccions a diverses llengües o l'ús de gestos i suports visuals per facilitar la comprensió.	

Taula d'observació als infants per portar a repte el meu objectiu de l'activitat:

Aspecte a avaluar	Observacions	Resultats
Exploració i creativitat	<ul style="list-style-type: none"> - Com s'apropa cada infant als materials d'art i comença a explorar-los? - Quina creativitat demostren en la seva obra d'art? 	
Col·laboració en petits grups	<ul style="list-style-type: none"> - Com col·laboren els infants entre ells mentre treballen en els seus grups? - Comparteixen idees i materials de manera equitativa? 	
Expressió oral i comunicació	<ul style="list-style-type: none"> - Com comuniquen els infants les seves idees i emocions durant l'activitat? - Utilitzen un llenguatge ric i variat per descriure les seves creacions? 	
Manipulació d'objectes i material	<ul style="list-style-type: none"> - Com manipulen els infants els materials artístics i de manualitats? - Utilitzen una varietat d'eines i tècniques per crear les seves obres d'art? 	
Comprensió dels conceptes introduïts	<ul style="list-style-type: none"> - Com reaccionen els infants a la narració del conte relacionat amb l'art? - Mostren comprensió dels valors i conceptes presentats durant la història? 	
Coordinació motriu i expressió emocional	<ul style="list-style-type: none"> - Com es mouen els infants al ritme de la música? - Expressen emocions a través del moviment corporal i les expressions facials durant l'activitat? 	
Resolució de problemes i adaptabilitat	<ul style="list-style-type: none"> - Com reaccionen els infants davant dels reptes que puguin sorgir durant l'activitat? 	

	- Mostren flexibilitat i capacitat d'adaptació davant de les situacions?	
Participació i actitud	- Com s'implica cada infant en l'activitat? - Mostren interès, entusiasme i ganes de participar en les diferents parts de l'activitat?	

Taula 1. Avaluació observació infants.

5. Cronograma d'investigació a través del diagrama de Gantt

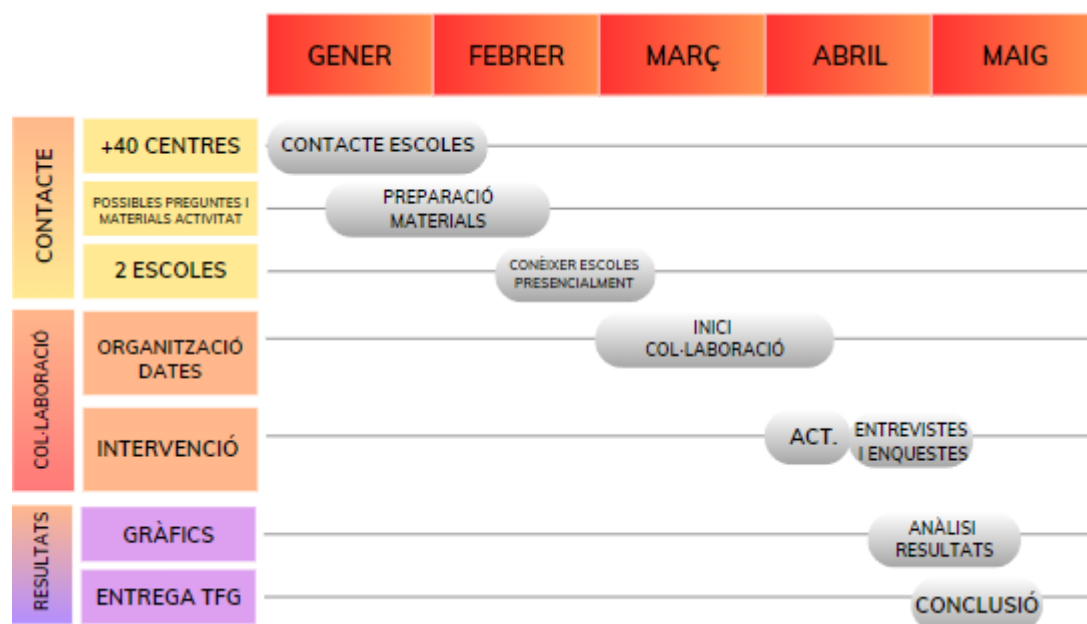

Figura 1. Cronograma a través de Gantt.

6. Anàlisi i discussió de dades

6.1 Anàlisi del PEC

Anàlisi del Projecte Educatiu de Centre escola 1: (alta complexitat)

L'escola es troba situada al barri del Raval de Barcelona, un lloc que acull una rica diversitat de persones procedents de diversos països, generant una barreja de llengües i cultures. En

aquest context, l'escola reflecteix aquesta realitat, amb una matrícula composta majoritàriament per alumnes provinents de famílies immigrants, representant més del 85% del total de l'escola. Aquest context divers i multicultural influeix significativament en la composició lingüística del centre i en les estratègies pedagògiques utilitzades per abordar aquesta diversitat.

- **Visió de l'escola:**

L'escola es defineix a partir d'una mirada centrada en l'alumne com a un ésser integral, que es desenvolupa en totes les seves dimensions: intel·lectual, emocional, corporal i relacional. Es reconeix a l'alumne com un individu únic, que aprèn i es construeix en relació amb els altres, tant adults com companys. Es prioritza un enfocament d'aprenentatge global, no fragmentat per matèries, reconeixent la història i l'experiència de vida de cada alumne com a part fonamental del seu procés educatiu.

- **Pilars del projecte educatiu:**

Transformació: L'escola s'adapta contínuament a les necessitats canviant del món i als avenços en neurociència, per oferir un aprenentatge rellevant i actualitzat.

Convivència: Es fomenta l'aprenentatge a través de la interacció social i la convivència, reconeixent la importància d'aprendre de i amb els altres.

Plaer i cura: Es promou el plaer i el benestar com a impulsors de l'aprenentatge, reconeixent l'emoció com a part integral del procés educatiu.

- **Valors històrics i obertura de l'escola:**

L'escola es compromet a ser oberta a la diversitat, tant en termes de pluralitat cultural com de mètodes pedagògics. Es busca una integració activa amb l'entorn, les famílies i la societat en general, compartint els processos d'ensenyament-aprenentatge i promovent una cultura de diàleg, optimisme i pluralitat.

- **Arrelament i connexió amb la comunitat:**

L'escola s'enraïza al seu barri i al seu país, fomentant les tradicions locals i utilitzant la llengua catalana com a vehicle de comunicació i integració en la societat catalana. Es valora la diversitat cultural i es promou una escola acollidora, compromesa i multicultural.

- **Actualització i compromís:**

L'escola es manté al dia amb les tendències i desenvolupaments actuals, implementant noves metodologies pedagògiques i fent ús de la tecnologia i el llenguatge audiovisual en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Es promou la creativitat i es treballa cap a una societat més ecològica, sostenible i justa, fomentant la capacitat d'adaptació al canvi.

- **Enfocament metodològic:**

L'escola emprava una metodologia activa i dinàmica, adaptada al grup i a l'individu, fomentant el treball cooperatiu i l'intercanvi de coneixements i experiències per aconseguir un aprenentatge significatiu i l'estructuració del pensament.

- **Projectes pedagògics:**

Aprenentatge de la lectura i l'escriptura: Basat en l'enfocament constructivista, es parteix d'experiències significatives i funcionals per als alumnes, reconeixent l'escriptura i la lectura com a eines d'aprenentatge, expressió i comunicació.

Atenció a la diversitat en les àrees instrumentals (TADI): Es desenvolupen activitats inclusives i participatives per atendre la diversitat, amb la presència de dos mestres a l'aula durant les dues primeres hores del matí.

Ambients, tallers i racons d'aprenentatge: Es fomenta l'aprenentatge basat en les necessitats individuals dels alumnes i en els seus interessos, creant espais que estimulen l'exploració i la motivació intrínseca.

Projecte artístic com a motor de creixement: Es realitzen tallers d'expressió artística en petits grups quinzenalment, amb l'objectiu de proporcionar un espai segur per a l'experimentació i l'expressió emocional, promovent la creativitat i l'autoexpressió.

- **Relació amb les famílies:**

S'estableix una estreta col·laboració i comunicació amb les famílies, promovent la seva participació activa en la vida escolar i reconeixent el seu paper fonamental en el procés educatiu dels nens. S'ofereixen múltiples canals de comunicació i es realitzen reunions periòdiques per compartir informació sobre el progrés acadèmic i emocional dels alumnes.

- **Llengua vehicular i atenció a la diversitat lingüística:**

El català s'estableix com la llengua vehicular i d'aprenentatge a l'escola, però es reconeix i valora la diversitat lingüística i cultural de l'alumnat. S'implementen estratègies pedagògiques per afavorir l'adquisició del català i es promou el respecte i la valoració de totes les llengües i cultures presents en la comunitat educativa.

En conclusió, l'Escola del Raval de Barcelona es defineix per la seva visió integral de l'alumne i el seu compromís amb la diversitat cultural i lingüística. Mitjançant una metodologia pedagògica activa i dinàmica, l'escola busca proporcionar un aprenentatge significatiu que tingui en compte les necessitats individuals dels alumnes i fomenti la seva creativitat i autoexpressió. A través de la col·laboració estreta amb les famílies i una atenció especial a la diversitat, l'escola promou un entorn inclusiu i acollidor on cada alumne es senti valorat i recolzat en el seu desenvolupament personal i acadèmic. Així, l'Escola del Raval emergeix com un espai educatiu compromès amb el creixement integral dels seus alumnes i amb la construcció d'una societat més justa, respectuosa i equitativa.

Anàlisi del Projecte Educatiu de Centre escola 2: (baixa complexitat)

Aquest projecte educatiu abasta una àmplia gamma de temes i estratègies, posant un fort èmfasi en la educació integral dels alumnes, la diversitat, la participació comunitària i l'ús de metodologies pedagògiques innovadores. Aquí tens una anàlisi detallada agrupada per punts:

- **Context i característiques de l'alumnat:**

L'escola es troba en el barri de Gràcia de Barcelona i, segons s'indica, l'alumnat prové principalment d'aquesta zona geogràfica. Les famílies tendeixen a ser de parla catalana, amb un nivell educatiu superior, i la mida mitjana de les famílies és d'aproximadament dos fills

per família. Aquestes característiques poden influir en les dinàmiques de l'aula i en les expectatives educatives del centre.

- **Metodologia pedagògica:**

La metodologia es basa en el constructivisme, que posa èmfasi en la construcció activa del coneixement per part de l'alumnat. Aquest enfocament implica tenir en compte els coneixements previs dels estudiants, les seves característiques personals i evolutives, i adaptar les activitats d'aprenentatge per afavorir la seva participació i autonomia.

- **Enfocament comunicatiu i lingüístic:**

L'aprenentatge de les llengües, especialment el català, és un aspecte fonamental. Es busca que els alumnes desenvolupin habilitats comunicatives tant a nivell oral com escrit, ja que la comunicació és clau per a l'expressió del pensament i l'aprenentatge. Aquest enfocament reforça la identitat lingüística i cultural dels alumnes.

- **Promoció de la innovació tecnològica i la diversitat de recursos:**

L'escola fa èmfasi en la utilització de les noves tecnologies i en l'aplicació de diverses metodologies i recursos didàctics per enriquir l'experiència d'aprenentatge dels alumnes. Aquesta diversitat de recursos pot incloure materials interactius, recursos audiovisuals, jocs educatius i altres eines que ajudin a captar l'atenció i a fomentar la participació dels alumnes.

- **Educació artística i cultural:**

Es valora la importància de l'educació artística i cultural com a part integral del currículum. Això inclou no només l'aprenentatge de les arts visuals i musicals, sinó també la sensibilització i el respecte per les diferents expressions culturals. Aquest enfocament promou la creativitat, la diversitat i el respecte cultural entre els alumnes.

- **Atenció a la diversitat:**

L'escola reconeix i atén les necessitats individuals dels alumnes, incloent-hi aquells amb Necessitats Educatives Especials i els nouvinguts. Aquesta atenció es realitza mitjançant la

implementació de plans d'acollida personalitzats, l'agrupament variat d'alumnes i la col·laboració amb professionals especialitzats i entitats externes.

- **Participació comunitària i educació fora de l'aula:**

L'escola promou la participació de la comunitat educativa en activitats fora de l'aula, com ara sortides culturals, visites a museus i col·laboracions amb entitats ciutadanes. Aquestes experiències enriqueixen l'aprenentatge dels alumnes i els permeten connectar amb la seva comunitat i el seu entorn.

- **Festes tradicionals i populars:**

Les festes tradicionals i populars tenen un paper destacat en el currículum de l'escola. Aquesta inclusió permet als alumnes conèixer i valorar les tradicions culturals del seu entorn, contribuint a la seva identitat i sentit de pertinença a la comunitat local i nacional.

L'escola situada al barri de Gràcia de Barcelona presenta un projecte educatiu profundament enraonat en la valoració de la diversitat i l'excel·lència acadèmica. A través d'una metodologia constructivista, l'escola busca involucrar activament els alumnes en el procés d'aprenentatge, tenint en compte les seves necessitats individuals i fomentant un ambient de respecte mutu i col·laboració. L'èmfasi en l'aprenentatge comunicatiu, lingüístic i artístic reflecteix una voluntat de formar no només alumnes competents, sinó ciutadans conscients i crítics. A més, la promoció de la participació comunitària i les activitats fora de l'aula subratllen el compromís de l'escola amb una educació que trascendeix les parets del centre i s'integra plenament en la vida de la comunitat. En definitiva, l'escola emergeix com un espai educatiu en què la diversitat, la creativitat i l'excel·lència es combinen per proporcionar una experiència educativa enriquidora i completa als seus alumnes.

6.2 Anàlisi entrevistes a director i directora

Anàlisi entrevista director escola d'alta complexitat:

L'entrevista amb el director de l'escola d'alta complexitat proporciona una visió detallada de les estratègies i recursos implementats per abordar les necessitats específiques dels alumnes, així com per assegurar que el personal estigui ben preparat, involucrar activament les famílies i promoure el benestar emocional i social dels alumnes i del personal. A continuació, analitzaré cada aspecte de l'entrevista:

- Estratègies i recursos per abordar les necessitats dels alumnes:

El director destaca la importància de l'atenció individualitzada i l'adaptació del currículum a les necessitats i interessos de cada alumne. També destaca la col·laboració entre el personal docent, el personal de suport i els especialistes en educació especial. Els recursos prioritzats inclouen programes d'atenció psicosocial, accés a terapeutes i materials didàctics adaptats.

Atenció individualitzada: Aquesta estratègia implica avaluar les necessitats específiques de cada alumne i adaptar els plans d'estudi i suport segons les seves capacitats i interessos individuals. Aquest enfocament requereix una avaluació constant i una flexibilitat per adaptar-se a les necessitats canviant de cada alumne.

Col·laboració entre el personal docent i especialitzat: La col·laboració entre professors, personal de suport i especialistes en educació especial és clau per a identificar i abordar eficaçment les necessitats dels alumnes. Aquesta col·laboració pot incloure reunions regulars, intercanvi d'informació i treball en equip per dissenyar intervencions efectives.

Recursos adaptats: L'ús de recursos adaptats, com materials didàctics específics per a alumnes amb necessitats educatives especials, és fonamental per proporcionar suport addicional als alumnes que ho necessiten. A més, l'accés a professionals de la salut mental i programes d'atenció psicosocial pot ajudar a abordar les necessitats emocionals dels alumnes.

- Preparació del personal per afrontar els reptes:

Es posa èmfasi en la formació inicial i continuada del personal docent en àrees com la pedagogia inclusiva, la gestió de l'aula i la integració de la tecnologia. A més, es proporciona suport emocional i psicològic, així com activitats de team building per fomentar la cohesió de l'equip.

Formació inicial i continuada: A més d'una preparació sòlida en els principis de l'educació inclusiva, la diversitat cultural i les tècniques d'ensenyament adaptatives, els

professors reben formació continuada per mantenir-se actualitzats en les últimes investigacions i pràctiques educatives. Suport emocional i psicològic: Proporcionar suport emocional i psicològic al personal docent és essencial per afrontar els reptes emocionals i l'estrès relacionats amb la seva tasca. Això pot incloure sessions de supervisió i assessorament, així com activitats de benestar per promoure la resiliència i la salut mental del personal.

- **Involucrament de les famílies:**

Es destaquen les comunicacions regulars amb les famílies, les reunions i tallers educatius, així com la creació d'espais de participació comitès de participació familiar. També es reconeix i valora el coneixement i les experiències de les famílies. Comunicació regular: Establir una comunicació regular amb les famílies permet mantenir-los informats sobre el progrés dels seus fills i involucrar-los en el procés educatiu. Reunions i tallers educatius: Organitzar reunions i tallers educatius proporciona un espai per abordar temes rellevants per als pares i mares i fomentar la seva participació activa en l'educació dels seus fills. Espais de participació: La creació d'espais de participació, com ara comitès de participació familiar, permet als pares i mares col·laborar en la presa de decisions i les activitats escolars.

- **Col·laboració amb altres institucions:**

Es busca establir aliances estratègiques amb altres institucions educatives i entitats comunitàries per complementar els serveis i recursos disponibles. Això inclou col·laboracions amb centres de salut, serveis socials i organitzacions no governamentals. Aliances estratègiques: Establir aliances amb altres institucions educatives i comunitàries amplia els recursos i els serveis disponibles per als alumnes i les seves famílies. Aquesta col·laboració pot incloure compartir recursos, coordinar serveis i intercanviar coneixements i millors pràctiques. Accés a serveis complementaris: La col·laboració amb serveis socials, centres de salut i organitzacions no governamentals proporciona als alumnes accés a una gamma més ampla de serveis complementaris, com ara suport psicològic, programes de reforç escolar i activitats extraescolars enriqueixedores.

- **Promoció del benestar emocional i social dels alumnes:**

Es destaquen les iniciatives com sessions de suport emocional, programes d'educació socioemocional i activitats extraescolars que fomentin la participació i el desenvolupament de habilitats socials. Sessions de suport emocional: Proporcionar sessions de suport emocional i assessorament ajuda als alumnes a desenvolupar habilitats per gestionar les seves emocions i relacionar-se de manera saludable amb els altres. Programes d'educació socioemocional: Integar programes d'educació socioemocional en el currículum ajuda a desenvolupar la consciència emocional, la gestió de les emocions i les habilitats socials dels alumnes. Activitats extraescolars: Les activitats extraescolars que fomenten la participació, la cooperació i el desenvolupament de habilitats socials proporcionen als alumnes un entorn enriquidor per interactuar amb els seus companys i aprendre de manera no acadèmica.

- Suport al benestar del personal:

Es prioritza el suport emocional i professional del personal docent mitjançant programes de formació i supervisió, així com la creació d'una cultura organitzacional que valori el treball dels docents.

- Fortaleses del centre:

Es destaca la dedicació a l'atenció individualitzada dels alumnes, la diversitat i inclusió, i la capacitat d'adaptar-se i innovar en un entorn educatiu complex. També es reconeix la ubicació al cor d'un barri multicultural com una fortalesa.

- Afrontament dels reptes específics:

Es destaca la resiliència, la creativitat i la col·laboració com a claus per afrontar els reptes específics de l'entorn educatiu. Es mencionen reptes com la diversitat de les necessitats dels alumnes, la manca de recursos materials i personals, i la falta de suport i reconeixement de les autoritats educatives.

En resum, l'entrevista reflecteix una visió completa i integrada de les estratègies i recursos implementats per abordar els reptes d'un entorn educatiu complex, destacant la importància de la col·laboració entre tots els membres de la comunitat educativa i amb altres institucions i entitats de la comunitat.

Anàlisi entrevista directora escola de baixa complexitat:

1. Estratègies i Recursos per les Necessitats Específiques dels Infants

La directora destaca la singularitat del seu enfocament educatiu, que es centra en l'atenció personalitzada i integral dels alumnes. Destaca la importància de reconèixer les necessitats, habilitats i interessos únics de cada nen. El centre utilitza una estructura de petites classes per crear un ambient íntim i familiar, permetent així una relació estreta i de confiança amb els alumnes. A més, organitzen les classes en grups reduïts per proporcionar una atenció més individualitzada. Disposen d'un equip multidisciplinari que treballa conjuntament per proporcionar un suport integral als alumnes, adaptant els programes i materials d'ensenyament a les seves necessitats i estils d'aprenentatge. La tecnologia és una eina clau, utilitzada per desenvolupar habilitats tecnològiques, promoure l'aprenentatge basat en projectes i diferenciar l'aprenentatge segons les necessitats individuals dels alumnes.

2. Preparació del Personal per afrontar Reptes Educatius

Per assegurar-se que el personal estigui preparat per afrontar els reptes d'un entorn educatiu complex, el centre implementa un programa integral de desenvolupament professional i suport continu. Aquest programa inclou formacions en servei, tallers temàtics, conferències educatives i col·laboració amb experts en educació. Es realitzen avaluacions periòdiques de les necessitats de formació del personal i s'adapten els programes en conseqüència. Es fomenta la participació en xarxes professionals i comunitàries per facilitar l'intercanvi de recursos i millors pràctiques.

3. Involucrament Actiu de les Famílies en el Procés Educatiu

Es promou la participació activa i la col·laboració entre l'escola i les famílies a través de comunicació oberta i constant, reunions periòdiques, newsletters, correus electrònics i plataformes en línia. També s'organitzen activitats i esdeveniments escolars en què les famílies estan convidades a participar, i se'ls fomenta a formar part del consell escolar i altres comitès de presa de decisions. L'involucrament actiu de les famílies és fonamental per al progrés dels alumnes. A més de les comunicacions regulars, el centre organitza activitats i esdeveniments en els quals les famílies poden participar, com ara tallers educatius,

conferències i celebracions. Això no només promou la participació de les famílies en la vida escolar, sinó que també crea una sensació de comunitat i suport mutu. A més, donar veu a les famílies en el consell escolar i altres comitès de presa de decisions assegura que els seus interessos i preocupacions siguin tinguts en compte en les decisions de l'escola.

4. Col·laboració amb Altres Institucions Educatives i Entitats Comunitàries

El centre promou la col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries a través de la participació en xarxes educatives i comunitàries, intercanvi de recursos i millors pràctiques, organització de visites i intercanvis d'estudiants, i establiment d'aliances amb entitats comunitàries i organitzacions sense ànim de lucre per proporcionar serveis addicionals als alumnes i les seves famílies. La col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries enriqueix l'experiència educativa dels alumnes. A més de les xarxes professionals, el centre organitza visites i intercanvis amb altres escoles per exposar els alumnes a diverses perspectives i pràctiques educatives. La col·laboració amb entitats comunitàries ofereix als alumnes serveis i activitats complementàries, com ara programes d'enriquiment i suport social i emocional, ampliant així les oportunitats d'aprenentatge més enllà de l'aula.

5. Promoció del Benestar Emocional i Social dels Infants

El centre ofereix una àmplia gamma d'iniciatives i programes per promoure el benestar emocional i social dels alumnes, incloent tallers de gestió de l'estrès, sessions de meditació, activitats d'art i expressió creativa, programes de mentorat i suport entre iguals, i suport emocional individualitzat a través d'un equip de professionals. El benestar emocional i social dels alumnes és prioritzat a través de diverses iniciatives i programes. Els tallers de gestió de l'estrès i les sessions de meditació proporcionen als alumnes eines per manejar les seves emocions i reduir l'ansietat. Les activitats d'art i expressió creativa permeten als alumnes explorar i expressar les seves emocions. El mentorat i el suport entre iguals fomenten

relacions positives i el suport mutu entre els alumnes, creant un clima escolar acollidor i inclusiu.

6. Benestar dels Docents

Es proporcionen als docents eines, recursos i suport necessaris per al seu desenvolupament professional a través de formacions en servei, tallers temàtics, programes de mentorat i suport, i oportunitats de col·laboració i compartició de recursos. Es fomenta un entorn de treball col·laboratiu i de suport mutu. El benestar dels docents és essencial per al bon funcionament de l'escola. A més de les oportunitats de desenvolupament professional, el centre promou un entorn de treball col·laboratiu i de suport mutu. Els docents tenen l'oportunitat de compartir experiències i recursos, obtenir retroalimentació constructiva i treballar en equip per millorar la pràctica educativa. Això no només beneficia els docents individualment, sinó que també millora la qualitat de l'ensenyament i l'aprenentatge a l'aula.

7. Principals Força del Centre en Comparació amb Altres Centres de la Zona

Les principals fortaleses del centre resideixen en la seva estructura de petites classes, el compromís amb l'excel·lència acadèmica i el desenvolupament integral dels alumnes, i la col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries. Les principals fortaleses del centre, com l'estructura de petites classes, l'excel·lència acadèmica i la col·laboració amb altres institucions, contribueixen a diferenciar-lo dels altres centres de la zona. L'ambient íntim i familiar creat per les petites classes promou un aprenentatge personalitzat i relacions de confiança entre alumnes i docents. La dedicació a l'excel·lència acadèmica i al desenvolupament integral dels alumnes assegura que tots els estudiants rebin una educació de qualitat. La col·laboració amb altres institucions i entitats amplia les opcions d'ensenyament i proporciona un suport addicional als alumnes i les seves famílies.

8. Afrontament dels Reptes Específics

El centre afronta els reptes específics de manera proactiva i efectiva a través de la comunicació oberta i la col·laboració amb tota la comunitat educativa, i mantenint-se al dia amb les tendències i pràctiques emergents en l'àmbit de l'educació. Per afrontar els reptes específics de l'entorn educatiu, el centre adopta una aproximació proactiva i basada en la

col·laboració. La comunicació oberta i la col·laboració amb la comunitat educativa permet identificar i abordar les necessitats dels alumnes. Mantenir-se al dia amb les tendències i pràctiques emergents assegura que el centre estigui preparat per adaptar-se als canvis i proporcionar el millor suport possible als alumnes. Aquest enfocament holístic garanteix un entorn educatiu segur, inclusiu i acollidor on tots els alumnes poden créixer i prosperar.

Aquesta entrevista destaca l'enfocament holístic i integral del centre per abordar les necessitats dels alumnes, la preparació del personal i la col·laboració amb les famílies i altres entitats per proporcionar un suport integral als alumnes i promoure el seu èxit acadèmic i personal.

6.3 Anàlisi resultat enquestes docents

Anàlisi de les respostes a l'enquesta dels docents de l'escola d'alta complexitat:

Pregunta 1:

A partir de les respostes proporcionades, es poden identificar diverses tendències i conclusions:

1. Varietat de recursos: Malgrat les disparitats, els mestres de la mateixa escola demostren un compromís compartit per proporcionar una gamma variada de recursos per abordar les necessitats dels alumnes. Aquests recursos inclouen suport psicològic, programes d'intervenció emocional i social, suport individualitzat, col·laboracions amb la comunitat i formació professional per al personal docent.
2. Importància de l'acompanyament emocional: Els mestres coincideixen en la prioritat d'oferir suport psicològic als docents, reconeixent la importància crítica de l'acompanyament emocional en un entorn educatiu complex. Aquesta preocupació compartida reflecteix una comprensió col·lectiva de la importància del benestar emocional en el rendiment acadèmic dels alumnes.
3. Col·laboració comunitària: Es ressalta la col·laboració amb institucions comunitàries com una estratègia clau per ampliar les oportunitats d'aprenentatge i proporcionar suport addicional als estudiants. Aquesta col·laboració compartida indica un compromís col·lectiu per involucrar la comunitat en el procés educatiu i millorar els resultats dels alumnes.

4. Necessitat de més recursos: Tot i els esforços, els mestres reconeixen de manera unànime una manca alarmant de recursos, especialment en recursos humans especialitzats. Aquesta preocupació compartida posa de manifest la necessitat urgent de més inversió i suport per abordar les demandes creixents de les comunitats educatives i proporcionar una educació de qualitat.
5. Desafiaments constants: Els mestres del mateix centre educatiu coincideixen en els desafiaments constants que enfronten, com la pressió per millorar l'ensenyament i l'aprenentatge, l'esgotament del personal docent i la manca de recursos adequats. Aquest reconeixement col·lectiu dels desafiaments subratlla la importància de buscar solucions compartides i abordar les necessitats del centre de manera col·laborativa.

Pregunta 2:

1. Coherència en l'adaptació a les necessitats dels alumnes: És evident que el centre educatiu posa un fort èmfasi en adaptar els materials didàctics a les necessitats dels estudiants. A través de l'ús de recursos visuals, jocs interactius, materials manipulatius i tecnologies emergents, els docents busquen enriquir l'experiència d'aprenentatge de manera consistent.
2. Consens en la combinació de recursos tradicionals i innovadors: Hi ha un consens entre els docents sobre la utilitat de combinar recursos didàctics tradicionals com els llibres de text amb recursos innovadors com els multimèdia i les tecnologies educatives. Aquest enfocament integrat sembla ser una pràctica establerta al centre.
3. Atenció compartida a la diversitat dels estudiants: Els docents del centre mostren una preocupació compartida per garantir que tots els estudiants puguin accedir al currículum de manera efectiva, ja que tenen una col·lecció de materials en diferents idiomes i nivells de dificultat.
4. Reconeixement de les limitacions pressupostàries comunes: És notable que diversos docents es refereixin a les limitacions pressupostàries com una preocupació comuna al centre. Aquest reconeixement suggereix una consciència col·lectiva sobre els reptes que suposen aquestes limitacions en l'assegurament de materials adequats per a l'ensenyament.

5. Preocupació compartida per la manca de recursos essencials: Els docents mostren una preocupació compartida per la manca de materials essencials com llibres i altres materials didàctics. Aquesta inquietud subratlla la necessitat urgent d'inversió i suport addicional per garantir una experiència d'aprenentatge efectiva per a tots els estudiants del centre.

Pregunta 3:

1. Personal auxiliar i especialitzat: El centre disposa de personal auxiliar per tasques administratives i de neteja, a més de contractar terapeutes ocupacionals i logopedes per atendre les necessitats específiques dels alumnes. Aquesta diversitat de personal reflecteix una preocupació per abordar tant les necessitats logístiques com les terapèutiques dels alumnes.
2. Necessitat d'ampliació de recursos humans: Malgrat els esforços per contractar personal addicional, els docents reconeixen la necessitat d'ampliar encara més els recursos humans per assegurar una atenció completa als alumnes. Això suggereix una percepció compartida de la manca de personal per satisfer les necessitats educatives i terapèutiques del centre.
3. Priorització de les necessitats més urgents: Els docents es troben sovint en la situació de prioritzar les necessitats més urgents a causa de la limitació del personal addicional disponible. Això posa de manifest els reptes que enfronta el centre en l'atenció a les necessitats diverses dels alumnes amb recursos humans limitats.
4. Insuficiència de recursos humans: Hi ha una percepció generalitzada de la insuficiència de personal per abordar totes les necessitats dels alumnes. Aquesta situació genera un entorn laboral estressant i esgotador per al personal docent, que es troba enfrontant ràtios desproporcionades entre alumnes i mestres i una manca de personal especialitzat en educació especial.

Pregunta 4:

Entre 25 i 30 alumnes per aula.

Pregunta 5:

1. Aules adaptades per a diverses necessitats: És evident que el centre disposa d'aules adaptades amb recursos visuals i materials específics per a cada necessitat, com ara una aula de suport per a alumnes amb trastorns del neurodesenvolupament. Això

reflecteix una preocupació per proporcionar un entorn d'aprenentatge adaptat i inclusiu per a tots els alumnes.

2. Espais versàtils per a activitats diverses: A més de les aules convencionals, el centre compta amb espais adaptats per a teràpies individuals i en grup, aules de recursos i espais d'aprenentatge cooperatiu. Aquesta diversitat d'espais indica una preocupació per atendre les necessitats diverses dels alumnes i proporcionar-los una experiència d'aprenentatge completa i equilibrada.
3. Desafiament d'espai i ràtio alumnat-docent: Malgrat els esforços per proporcionar aules adaptades, els docents expressen preocupacions sobre la manca d'espai i la ràtio desproporcionada entre alumnes i docents. Aquesta situació limita la capacitat del centre per oferir un entorn d'aprenentatge efectiu i influeix negativament en la qualitat de l'ensenyament i de l'aprenentatge.
4. Impacte en el personal docent: La situació d'aules inadequades i ràtios alumnat-docent insostenibles té un impacte directe en el personal docent, contribuint a l'esgotament i la frustració. Aquesta preocupació destaca la necessitat urgent d'invertir en infraestructures adequades i reduir les càrregues de treball del personal docent per garantir una educació de qualitat per a tots els alumnes.

Pregunta 6:

1. Enfocament en el desenvolupament integral: Les activitats dissenyades per als alumnes es centren en fomentar el desenvolupament integral i la participació activa. Això reflecteix una preocupació per proporcionar una educació holística que promogui tant el creixement acadèmic com el personal dels estudiants.
2. Estimulació del pensament crític i la creativitat: Es destaca la importància de fomentar el pensament crític i la creativitat dels alumnes a través de projectes interdisciplinaris, sortides educatives i activitats pràctiques. Aquest enfocament busca preparar els estudiants per afrontar els reptes del món real i desenvolupar habilitats transferibles.
3. Inclusivitat i adaptabilitat: Les activitats estan dissenyades per ser inclusives i adaptades a les necessitats dels estudiants, incorporant tecnologies i recursos digitals per ampliar les oportunitats d'aprenentatge. Aquesta aproximació reflecteix una preocupació per atendre la diversitat dels estudiants i proporcionar-los una educació equitativa i accessible.

4. **Aprenentatge divers i estimulant:** S'apunta a crear experiències d'aprenentatge diverses i estimulants que responguin a les necessitats i interessos dels estudiants, des de projectes pràctics fins a tasques col·laboratives. Aquest enfocament busca mantenir l'interès dels estudiants i fomentar la seva motivació intrínseca.
5. **Abordatge de les necessitats individuals:** Les activitats estan orientades a abordar les necessitats individuals dels estudiants i fomentar un aprenentatge pràctic i significatiu. Això inclou activitats d'integració social, suport emocional, reforç acadèmic i experiències d'aprenentatge pràctic fora de l'aula.

Pregunta 7:

Les principals barreres que s'identifiquen a l'escola inclouen:

1. **Desigualtats socioeconòmiques:** Les desigualtats socioeconòmiques creen dificultats d'aprenentatge i afecten el rendiment dels alumnes.
2. **Barreres lingüístiques i culturals:** La diversitat lingüística i cultural dels alumnes pot dificultar la comunicació i la comprensió, afectant l'aprenentatge i la integració.
3. **Desafiaments relacionats amb el comportament i la disciplina:** El comportament i la disciplina poden ser un obstacle per a l'aprenentatge efectiu, requerint estratègies de gestió i intervenció específiques.
4. **Manca d'accés a serveis de suport:** La manca d'accés a serveis de suport pot afectar negativament el rendiment acadèmic dels alumnes, especialment aquells amb necessitats educatives especials.
5. **Manca de suport adequat per als alumnes amb necessitats educatives especials:** La manca de suport adequat per als alumnes amb NESE pot limitar el seu progrés acadèmic i afectar el benestar emocional dels alumnes i del personal docent.
6. **Manca de recursos humans i materials:** La manca de recursos humans i materials, com pocs mestres o suport addicional, pot posar pressió addicional sobre el personal docent i afectar la qualitat de l'ensenyament i de l'aprenentatge.

Pregunta 8:

1. **Programes d'intervenció socioemocional i suport lingüístic i cultural:** L'escola implementa programes d'intervenció socioemocional i ofereix suport lingüístic i

cultural per abordar les desigualtats socioeconòmiques, les barreres lingüístiques i culturals. Aquest enfocament reflecteix una preocupació per atendre les necessitats emocionals i lingüístiques dels alumnes per millorar la seva experiència educativa.

2. Col·laboració amb famílies i comunitat: L'escola treballa estretament amb les famílies i la comunitat per proporcionar una xarxa de suport integral. Aquesta col·laboració indica una comprensió de la importància de l'aliança entre l'escola, les famílies i la comunitat en l'educació dels alumnes.
3. Adaptació dels plans d'estudi i metodologies d'ensenyament: S'adapten els plans d'estudi i les metodologies d'ensenyament per garantir que tots els estudiants tinguin accés a una educació de qualitat. Aquesta adaptació reflecteix una resposta activa a les necessitats diverses dels alumnes i una preocupació per proporcionar una educació equitativa i inclusiva.
4. Recerca de recursos addicionals: L'escola busca recursos addicionals a través de subvencions i aliances amb organitzacions externes per enfortir els programes i serveis. Aquest enfocament mostra un compromís amb la millora continua i una actitud proactiva per superar les barreres amb recursos limitats.
5. Reconeixement de reptes i continuïtat d'esforços: Tot i reconèixer els reptes i les limitacions pressupostàries, l'escola continua compromesa a proporcionar un entorn d'aprenentatge inclusiu i equitatiu per a tots els alumnes. Això demostra una determinació per superar els obstacles i una actitud de cerca de solucions innovadores per millorar l'experiència educativa dels alumnes.

Conclusió anàlisi escola 1:

Després d'analitzar les respostes proporcionades a les 8 preguntes i considerar els objectius inicials de l'anàlisi, es fa evident que les escoles estan enfrontant una sèrie de desafiaments importants, però estan treballant activament per superar-los i proporcionar una educació de qualitat per a tots els seus alumnes. A través de les respostes, es pot observar un enfocament integral per abordar les necessitats dels estudiants, especialment aquells amb desafiaments addicionals com les necessitats educatives especials, les desigualtats socioeconòmiques, i les barreres lingüístiques i culturals.

Les escoles estan implementant una gamma de programes i estratègies per pal·liar aquestes barreres, incloent programes d'intervenció socioemocional, suport lingüístic i cultural, col·laboració amb les famílies i la comunitat, adaptació dels plans d'estudi, i recerca de recursos addicionals. Aquest enfocament reflecteix una comprensió profunda de les necessitats dels alumnes i un compromís ferm per proporcionar un entorn d'aprenentatge inclusiu i equitatiu.

Tot i els reptes i les limitacions de recursos, és evident que les escoles estan dedicades a millorar constantment i a trobar solucions innovadores per assegurar que tots els alumnes rebin l'atenció i el suport que necessiten per tenir èxit acadèmic. Aquest compromís continu amb la millora de la qualitat de l'educació demostra la importància que es dóna a la promoció de l'èxit dels alumnes i la creació d'un entorn educatiu positiu i enriquidor per a tots.

Anàlisi de les respostes a l'enquesta dels docents de l'escola de baixa complexitat:

Pregunta 1:

Basant-me en les respostes proporcionades pels tres mestres de l'escola, podem fer les següents observacions:

1. Ampli ventall de recursos: Tots els mestres destaquen que l'escola disposa dels recursos mencionats per Weinstein, J., i a més han afegit altres com suport psicològic als estudiants, mentorat personalitzat i programes extracurriculars en col·laboració amb professionals de diverses àrees. Això suggereix que l'escola està compromesa a proporcionar un ampli ventall de suports tant per al personal docent com per als estudiants.
2. Enfocament en el suport holístic: Les respostes també reflecteixen un enfocament en el suport holístic als estudiants, incloent iniciatives com el suport emocional i programes d'orientació personalitzats en col·laboració amb experts externs. Això indica una preocupació per l'atenció no només a les necessitats acadèmiques, sinó també a les emocionals i personals dels alumnes.
3. Col·laboració amb experts externs: És destacable que l'escola no només es basa en els seus propis recursos interns, sinó que també treballa en col·laboració amb experts externs per proporcionar suports addicionals als alumnes i al personal docent. Aquesta

col·laboració pot enriquir significativament l'experiència educativa i proporcionar perspectives i recursos addicionals.

4. Dedicació a l'excel·lència educativa: Les respostes indiquen una dedicació a l'excel·lència educativa, amb un enfocament particular en el suport als estudiants provinents de famílies treballadores de classe mitjana i alta del barri de Gràcia. Això suggereix una consciència de les necessitats específiques de la comunitat escolar i un compromís amb la seva millora contínua.

Pregunta 2:

1. Enfocament en tecnologia i materials manipulatius: Tots els mestres coincideixen en l'ús d'una combinació de tecnologia i materials manipulatius en lloc de dependre dels llibres de text tradicionals. Això suggereix un enfocament actiu i experiencial cap a l'aprenentatge, utilitzant recursos que permetin als alumnes interactuar amb el contingut d'una manera més engrescadora.
2. Prescindir dels llibres de text: És interessant observar que cap dels mestres fa servir llibres de text tradicionals per ensenyar. Aquesta decisió pot reflectir una voluntat d'adaptar-se als estils d'aprenentatge dels alumnes actuals i de proporcionar un ensenyament més dinàmic i personalitzat.
3. Equilibri entre tecnologia i mètodes tradicionals: Malgrat l'ús predominant de la tecnologia, els mestres destaquen la importància d'integrar mètodes tradicionals d'ensenyament per proporcionar una experiència completa d'aprenentatge. Aquest enfocament equilibrat pot ser beneficiós per atendre les necessitats diverses dels estudiants i per assegurar una comprensió profunda del contingut.
4. Innovació educativa: Les respostes revelen una aproximació innovadora a l'ensenyament, amb l'ús de dispositius tecnològics com tauletes i ordinadors per enriquir l'aprenentatge dels alumnes. Aquest enfocament reflecteix una consciència de les noves tendències en educació i una voluntat d'adaptar-se als canvis tecnològics per millorar la qualitat de l'ensenyament.

Pregunta 3:

1. Personal docent qualificat: Tots els mestres destaquen la presència d'un personal docent altament qualificat al centre. Això suggereix un compromís amb la qualitat de l'ensenyament i l'atenció a les necessitats acadèmiques dels alumnes.

2. Col·laboració amb professionals externs: És interessant veure que l'escola també col·labora amb professionals externs, com psicòlegs, terapeutes i coaches, per proporcionar suport addicional quan és necessari. Aquesta col·laboració indica una preocupació per l'atenció integral dels alumnes, tenint en compte les seves necessitats emocionals i personals.
3. Enfocament en l'atenció personalitzada: Les respostes destaquen la importància de l'atenció personalitzada i integral per als alumnes. La presència de diverses formes de suport, tant internes com externes, garanteix una resposta adaptable a les necessitats individuals dels estudiants.
4. Flexibilitat i adaptabilitat: La contractació de professionals addicionals permet a l'escola adaptar-se amb flexibilitat a les demandes en constant evolució i assegurar que cada alumne rebi l'atenció que necessita. Aquesta capacitat d'adaptació és crucial per al benestar i l'èxit dels alumnes en un entorn educatiu en evolució constant.

Pregunta 4:

Un 66,7% és a dir, 2 mestres tenen una ràtio de 15 alumnes per aula. I un 33,3%, és a dir 1 mestra té una ràtio de 20 alumnes per aula. Tenint en compte que només hi ha una línia.

Pregunta 5:

1. Enfocament en la participació activa i la col·laboració: Tot el personal destaca que les aules estan dissenyades per fomentar la participació activa i la col·laboració entre els alumnes. Aquest enfocament suggereix un entorn d'aprenentatge interactiu i participatiu, que promou l'engagement dels estudiants en el procés educatiu.
2. Flexibilitat i adaptabilitat: Les respostes indiquen que les aules disposen d'espais flexibles que poden adaptar-se a diferents tipus d'activitats i estils d'aprenentatge. Aquesta flexibilitat permet als docents ajustar l'entorn d'aprenentatge segons les necessitats específiques de cada sessió de classe i facilita la implementació de diferents metodologies d'ensenyament.
3. Foment de la creativitat i l'aprenentatge significatiu: És destacable que les aules estiguin dissenyades per fomentar la creativitat i l'aprenentatge significatiu. Aquest enfocament reflecteix una preocupació per proporcionar un entorn d'aprenentatge inspirador i estimulador, on els estudiants puguin explorar i descobrir de manera activa el contingut del currículum.

4. Suport tecnològic i inclusiu: Les respostes també destaquen que cada aula està equipada amb tecnologies i recursos necessaris per donar suport a una metodologia d'ensenyament innovadora i inclusiva. Aquesta integració de la tecnologia pot facilitar l'accés a recursos educatius diversos i enriquir l'experiència d'aprenentatge dels alumnes.

Pregunta 6:

1. Enfocament en les necessitats i interessos dels alumnes: Tot el personal ressalta que les activitats es dissenyen amb l'objectiu d'abordar les necessitats i interessos dels alumnes. Aquest enfocament reflecteix una preocupació per adaptar l'aprenentatge a les necessitats individuals dels estudiants i per fer-lo més significatiu i rellevant per a ells.
2. Promoció de la creativitat i la resolució de problemes: Les activitats estan dissenyades per fomentar la creativitat, la resolució de problemes i la col·laboració entre els alumnes. Aquest enfocament posa l'accent en el desenvolupament de competències clau per al segle XXI, com la creativitat i la capacitat de resoldre problemes, que són essencials per al futur èxit dels estudiants.
3. Integració de projectes interdisciplinaris i sortides educatives: És destacable que les activitats incloguin projectes interdisciplinaris i sortides educatives per enriquir l'experiència d'aprenentatge dels alumnes. Aquesta integració suggereix una aproximació holística a l'educació, que connecta diferents àrees del coneixement i proporciona als estudiants experiències d'aprenentatge pràctiques i significatives fora de l'aula.
4. Compromís amb una educació integral: Les respostes reflecteixen un compromís amb una educació integral que abasta tant l'acadèmic com el desenvolupament personal i social dels alumnes. Aquest enfocament posa de manifest la importància de proporcionar una educació que no només prepari els estudiants per a èxits acadèmics, sinó també per al seu creixement personal i social.

Pregunta 7:

1. Barrera lingüística: Tots els mestres identifiquen la barrera lingüística com una de les principals necessitats a l'escola, especialment per als alumnes que no tenen el català com a primera llengua. Aquesta barrera pot afectar la participació dels estudiants en el

procés d'aprenentatge, i l'escola es centra en proporcionar suport lingüístic intensiu i personalitzat per ajudar-los a superar aquesta barrera.

2. Desigualtats socioeconòmiques: Una de les respostes destaca les desigualtats socioeconòmiques com una altra barrera significativa a l'escola. Aquestes desigualtats poden influir en diversos aspectes de l'aprenentatge dels alumnes, com l'accés a recursos educatius addicionals fora de l'escola o les oportunitats extracurriculars. És probable que l'escola estigui treballant per abordar aquestes desigualtats mitjançant iniciatives com beques, programes d'ajuda financera o altres formes de suport.
3. Adaptació del currículum: Una altra barrera identificada és la necessitat d'adaptar el currículum per atendre les diverses capacitats i necessitats dels alumnes. Això suggereix que l'escola reconeix la importància de proporcionar una educació personalitzada i inclusiva que respongui a les diferents maneres en què els estudiants aprenen i processen la informació.

Pregunta 8:

1. Programes d'aprenentatge intensius i sessions de reforç lingüístic: Totes les respostes destaquen la implementació de programes d'aprenentatge intensius de català i sessions de reforç lingüístic per abordar la barrera lingüística. Això indica un compromís ferm per proporcionar als alumnes les habilitats lingüístiques necessàries per participar plenament en el procés d'aprenentatge.
2. Adaptació dels materials educatius: És notable que l'escola adapti els materials educatius per atendre les diferents necessitats lingüístiques dels alumnes. Aquesta adaptació reflecteix una preocupació per assegurar que tots els estudiants puguin accedir al contingut de manera efectiva, independentment del seu nivell de competència lingüística.
3. Promoció de l'ambient inclusiu i la diversitat lingüística: Les respostes també destaquen la importància de promoure un ambient inclusiu que valori la diversitat lingüística com un recurs enriquidor. Aquesta promoció pot incloure fomentar l'ús de la llengua catalana en totes les àrees de l'escola i reconèixer la diversitat lingüística com a part integral de la comunitat escolar.
4. Mesures de suport acadèmic i emocional: Una de les respostes també destaca la implementació de mesures de suport acadèmic, emocional i social per garantir que

tots els alumnes tinguin accés a una educació de qualitat i les eines necessàries per assolir el seu potencial màxim. Aquest enfocament integral reflecteix una preocupació per atendre les necessitats complexes dels estudiants més enllà de només les barreres lingüístiques.

Conclusió anàlisi escola 2:

L'escola es distingeix per la seva ampla gamma de recursos i suports, des de programes d'aprenentatge intensius fins a col·laboracions amb professionals externs com psicòlegs i terapeutes. Aquesta diversitat reflecteix un compromís profund amb l'atenció integral dels alumnes, abordant aspectes acadèmics, emocionals i personals.

Amb un enfocament innovador en l'ensenyament, l'escola combina tecnologia i mètodes tradicionals per crear una experiència educativa enriquidora i participativa. Mitjançant recursos digitals, materials manipulatius i activitats pràctiques, es fomenta l'aprenentatge actiu i significatiu.

L'atenció individualitzada als alumnes és un pilar fonamental. L'escola adapta els programes, els materials educatius i els suports lingüístics per satisfer les necessitats variades dels estudiants, incloent-hi aquells amb barreres lingüístiques o socioeconòmiques.

La promoció de l'ambient inclusiu i la diversitat és una prioritat. Amb programes específics, la integració del català en totes les àrees i la valoració de la diversitat com un element enriquidor, l'escola crea un entorn que celebra la riquesa de la comunitat escolar.

Finalment, l'escola demostra un compromís ferm amb l'èxit acadèmic i personal dels alumnes. Mitjançant programes d'aprenentatge intensius, suport emocional i col·laboració activa amb les famílies, es garanteix que tots els estudiants rebin una educació de qualitat i les eines necessàries per assolir el seu potencial màxim. Aquest enfocament integral assegura que cap alumne quedi enrere i que tots tinguin l'oportunitat de créixer i prosperar.

6.4 Anàlisi activitat

Anàlisi Activitat escola 1: (alta complexitat)

Taula d'observació als infants per portar a repte el meu objectiu de l'activitat:

Aspecte a avaluar	Observacions	Resultats
Exploració i creativitat	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com s'apropa cada infant als materials d'art i comença a explorar-los?</i> - <i>Quina creativitat demostren en la seva obra d'art?</i> 	Malgrat algunes dificultats d'atenció i concentració, la majoria dels nens s'apropen als materials amb curiositat i inicien exploracions amb una gamma variada de materials. La creativitat i l'exploració es mostren en diverses formes, encara que alguns nens poden necessitar suport addicional per participar plenament.
Col·laboració en petits grups	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com col·laboren els infants entre ells mentre treballen en els seus grups?</i> - <i>Comparteixen idees i materials de manera equitativa?</i> 	Hi ha moments de col·laboració, però sorgeixen alguns conflictes i dificultats per compartir i treballar junts. Es requereix intervenció dels mestres per facilitar la cooperació. Es nota una tendència cap a la col·laboració, però és necessari treballar més per desenvolupar habilitats de treball en equip en aquest grup d'edat.
Expressió oral i comunicació	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com comuniquen els infants les seves idees i emocions durant l'activitat?</i> - <i>Utilitzen un llenguatge ric i variat per descriure les seves creacions?</i> 	Els infants comuniquen les seves idees i emocions de manera clara i coherent, utilitzant un llenguatge ric i variat per descriure les seves creacions. Es demostra una expressió oral desenvolupada i una comunicació efectiva, amb una varietat de vocabulari i expressions.
Manipulació d'objectes i material	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com manipulen els infants els materials artístics i de manualitats?</i> - <i>Utilitzen una varietat d'eines i tècniques per crear les seves obres d'art?</i> 	Els infants manipulen els materials amb habilitat i utilitzen diverses eines i tècniques per crear les seves obres d'art. Es mostra una habilitat desenvolupada en la manipulació d'objectes i una adaptació eficaç en l'ús d'eines i tècniques.
Comprensió dels conceptes introduïts	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com reaccionen els infants a la narració del conte relacionat amb l'art?</i> 	Els nens mostren una comprensió bàsica del conte presentat, identificant els

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Mostren comprensió dels valors i conceptes presentats durant la història?</i> 	<p>personatges i algunes situacions, però la relació entre el conte i l'activitat pot no ser totalment clara per a tots els alumnes. Es necessita reforçar la comprensió dels conceptes presentats, potser a través de reforç del vocabulari clau i de connexions més explícites entre la narració del conte i l'activitat.</p>
<p>Coordinació motriu i expressió emocional</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com es mouen els infants al ritme de la música?</i> - <i>Expressen emocions a través del moviment corporal i les expressions facials durant l'activitat?</i> 	<p>Els nens mostren moviments i expressions corporals variades, tot i que alguns poden tenir dificultats per mantenir la coordinació amb la música o expressar emocions de manera coherent. Es detecta una varietat en la capacitat motriu i expressiva, però pot ser necessari treballar més per desenvolupar la coordinació i l'expressió emocional en aquest grup d'edat.</p>
<p>Resolució de problemes i adaptabilitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com reaccionen els infants davant dels reptes que puguin sorgir durant l'activitat?</i> - <i>Mostren flexibilitat i capacitat d'adaptació davant de les situacions?</i> 	<p>Alguns nens mostren una resistència a la frustració quan es presenten reptes o dificultats durant l'activitat, però amb orientació i suport, la majoria són capaços de trobar solucions alternatives o adaptar-se a les situacions. Es nota una capacitat incipient per resoldre problemes, tot i que és important continuar fomentant la resiliència i la capacitat d'adaptació en aquest grup d'edat.</p>
<p>Participació i actitud</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com s'implica cada infant en l'activitat?</i> - <i>Mostren interès, entusiasme i ganes de participar en les diferents parts de l'activitat?</i> 	<p>Els infants es mostren actius, entusiastes i participen activament en les diferents parts de l'activitat. S'observa una participació activa i una actitud positiva, amb un clar interès i ganes de formar part de l'experiència.</p>

Taula 2. Avaluació observació infants completada.

Conclusió:

Una de les estratègies pedagògiques clau observades durant l'activitat és l'ús de l'aprenentatge mitjançant el joc. A través de l'exploració dels materials artístics i la creació d'obres d'art, els nens poden expressar la seva creativitat i desenvolupar habilitats socials i emocionals de manera lúdica i significativa.

A més, la pràctica d'activitats de manualitats fomenta l'aprenentatge pràctic i manipulatiu. Els nens tenen l'oportunitat de manipular objectes i utilitzar una varietat d'eines i tècniques per crear les seves obres d'art, desenvolupant així les seves habilitats motrius i cognitives.

La narració del conte relacionat amb l'art també forma part d'una estratègia pedagògica efectiva per introduir conceptes, valors i habilitats lingüístiques als nens. Tot i que s'observa una comprensió bàsica del conte, és important reforçar la connexió entre la narració del conte i l'activitat d'art per a una millor comprensió dels conceptes presentats.

Pel que fa a les estratègies relacionals, l'activitat fomenta el treball en petits grups i la col·laboració entre els nens. Tot i alguns conflictes que poden sorgir, es nota una tendència cap a la col·laboració i la distribució equitativa d'idees i materials entre els membres dels grups. Així mateix, es posa en pràctica la integració de la música i el moviment, que promou el desenvolupament de la coordinació motriu i l'expressió emocional dels nens.

A partir de les observacions realitzades durant l'activitat, es destaca la importància de continuar adaptant i reforçant les estratègies pedagògiques i relacionals per respondre adequadament a les necessitats i capacitats dels nens d'aquest grup d'edat i context específic d'alta complexitat. En particular, es pot continuar treballant en el desenvolupament de les habilitats de col·laboració en petits grups, la comprensió dels conceptes introduïts i la millora de la coordinació motriu i l'expressió emocional dels nens. Enfortir aquestes àrees clau contribuirà a proporcionar una experiència educativa més enriquidora i inclusiva per als alumnes.

Anàlisi Activitat escola 2: (baixa complexitat)

Taula d'observació als infants per portar a repte el meu objectiu de l'activitat:

Aspecte a avaluar	Observacions	Resultats
Exploració i creativitat	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com s'apropa cada infant als materials d'art i comença a explorar-los?</i> - <i>Quina creativitat demostren en la seva obra d'art?</i> 	La majoria dels nens mostren un gran interès en els materials artístics i comencen a explorar-los de manera entusiasta, exhibint una gamma variada de creacions. Es demostra una alta exploració i creativitat entre els nens, indicant un fort compromís amb l'activitat i el procés artístic.
Col·laboració en petits grups	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com col·laboren els infants entre ells mentre treballen en els seus grups?</i> - <i>Comparteixen idees i materials de manera equitativa?</i> 	S'observa una col·laboració efectiva entre els nens mentre treballen en petits grups, compartint idees i materials de manera equitativa i ajudant-se mútuament. La col·laboració és destacada, reflectint una cultura de treball en equip que fomenta la cooperació i la interacció social positiva.
Expressió oral i comunicació	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com comuniquen els infants les seves idees i emocions durant l'activitat?</i> - <i>Utilitzen un llenguatge ric i variat per descriure les seves creacions?</i> 	Els nens comuniquen les seves idees i emocions amb claredat i entusiasme, utilitzant un llenguatge ric i variat per descriure les seves creacions i compartir experiències. Es destaca una expressió oral desenvolupada i una comunicació efectiva, indicant un nivell elevat de comprensió i habilitats lingüístiques.
Manipulació d'objectes i material	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com manipulen els infants els materials artístics i de manualitats?</i> - <i>Utilitzen una varietat d'eines i tècniques per crear les seves obres d'art?</i> 	Els nens manipulen els materials artístics amb habilitat i utilitzen diverses eines i tècniques amb confiança i precisió per crear les seves obres d'art. Es mostra una excel·lent habilitat en la manipulació d'objectes i la utilització d'eines, demostrant una comprensió avançada de les tècniques artístiques.

<p>Comprensió dels conceptes introduïts</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com reaccionen els infants a la narració del conte relacionat amb l'art?</i> - <i>Mostren comprensió dels valors i conceptes presentats durant la història?</i> 	<p>Els nens mostren una comprensió clara i profunda del conte relacionat amb l'art, fent connexions significatives entre la narració i l'activitat d'art que realitzen. Es reflecteix una comprensió madura dels conceptes presentats, indicant una integració efectiva de la narrativa i l'experiència pràctica.</p>
<p>Coordinació motriu i expressió emocional</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com es mouen els infants al ritme de la música?</i> - <i>Expressen emocions a través del moviment corporal i les expressions facials durant l'activitat?</i> 	<p>Els nens es mouen al ritme de la música amb gràcia i coordinació, expressant emocions de manera vívidament a través del moviment corporal i les expressions facials. S'observa una coordinació motriu excel·lent i una expressió emocional enriquida, reflectint un alt nivell de consciència corporal i expressiva.</p>
<p>Resolució de problemes i adaptabilitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com reaccionen els infants davant dels reptes que puguin sorgir durant l'activitat?</i> - <i>Mostren flexibilitat i capacitat d'adaptació davant de les situacions?</i> 	<p>Els nens mostren una gran habilitat per resoldre els reptes que sorgeixen durant l'activitat, demostrant una flexibilitat notable i la capacitat d'adaptar-se amb facilitat. Es posa de manifest una capacitat impressionant per afrontar els reptes i adaptar-se a les situacions, indicant una forta resiliència i habilitats de resolució de problemes.</p>
<p>Participació i actitud</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Com s'implica cada infant en l'activitat?</i> - <i>Mostren interès, entusiasme i ganes de participar en les diferents parts de l'activitat?</i> 	<p>Tots els nens participen activament i amb entusiasme en totes les parts de l'activitat, demostrant un interès sincer i ganes de formar part de l'experiència. L'actitud dels nens és exemplar, mostrant un alt nivell d'interès i compromís amb l'activitat i l'aprenentatge, el que contribueix a un ambient educatiu vibrant i enriquidor.</p>

Taula 3. Avaluació observació infants completada.

Conclusió:

En primer lloc, l'aprenentatge mitjançant el joc s'ha manifestat en l'exploració activa i lúdica dels materials artístics per part dels nens. A través de la manipulació d'eines i la creació d'obres d'art, han tingut l'oportunitat de desenvolupar la seva creativitat i expressar les seves emocions de manera espontània i imaginativa. La pràctica d'activitats pràctiques i manipulatives ha permès als nens experimentar amb diverses tècniques i materials artístics, fomentant la seva destresa motriu i la seva capacitat d'adaptació. A més, la narració del conte relacionat amb l'art ha proporcionat una plataforma per introduir conceptes i valors de manera contextualitzada, enriquint l'experiència educativa dels nens.

En el que respecta a les estratègies relacionals, la col·laboració en petits grups ha promogut la cooperació i la comunicació entre els nens, donant-los l'oportunitat de compartir idees i treballar col·laborativament en la creació d'obres d'art col·lectives. A més, la integració de la música i el moviment ha afavorit la expressió emocional i la coordinació motriu dels nens, enriquint la seva experiència sensorial i emocional durant l'activitat. En resum, l'activitat ha proporcionat una experiència holística que no només ha estimulat el desenvolupament cognitiu i artístic dels nens, sinó que també ha promogut valors com la cooperació, la creativitat i l'expressió emocional. Això reforça la importància de seguir implementant i adaptant aquestes estratègies pedagògiques per proporcionar un entorn educatiu enriquidor i inclusiu per als nens en edat preescolar.

CONCLUSIONS

L'educació és un camp ric i complex que abraça una diversitat de realitats i desafiaments. En aquest estudi, hem explorat les diferències educatives entre dues institucions escolars situades en el municipi de Barcelona: una escola de baixa complexitat i una escola d'alta complexitat. Mitjançant l'anàlisi comparativa dels recursos disponibles, els desafiaments quotidians que enfronten, les estratègies pedagògiques implementades i una activitat observada amb l'alumnat de 15 de cada centre, hem aprofundit en la comprensió de com aquestes institucions aborden l'educació en contextos diversos.

A través d'aquesta investigació, hem pretès no només descriure les diferències entre les dues escoles, sinó també entendre com aquests factors influeixen en l'experiència educativa dels estudiants i el personal docent. Les conclusions obtingudes no només ofereixen una visió detallada de les pràctiques educatives de cada institució, sinó que també ens donen pistes sobre com abordar les desigualtats educatives i promoure una educació equitativa i inclusiva per a tots els estudiants.

En aquestes conclusions, explorarem com hem assolit els objectius de la investigació, analitzant els recursos, desafiaments i estratègies pedagògiques de cada escola i oferint una visió global de les complexitats que defineixen l'educació en contextos urbans diversos.

En primer lloc, en analitzar els recursos i mitjans disponibles de cada escola, s'observa una clara disparitat entre l'escola d'alta complexitat i l'escola de baixa complexitat. La segona disposa d'una gamma més àmplia de recursos, incloent programes d'atenció psicosocial, accés a terapeutes i materials didàctics adaptats, mentre que la primera prioritzava l'atenció personalitzada i l'adaptació del currículum a les necessitats individuals dels alumnes. Aquesta diferència reflecteix una realitat més gran en què les escoles d'alta complexitat, sovint ubicades en zones amb més necessitats socials i econòmiques, reben menys recursos

necessaris per abordar les dificultats dels seus estudiants. Tenint en compte l'alt volum d'alumnat per aula, els recursos de part del Departament d'Educació son insuficients.

A l'escola d'alta complexitat, la col·laboració entre el personal docent, el personal de suport i els especialistes en educació especial és clau per a l'adaptació del currículum i l'atenció individualitzada. Això destaca la importància de disposar de recursos humans qualificats per afrontar les necessitats dels alumnes. D'altra banda, a l'escola de baixa complexitat, l'ús de la tecnologia es presenta com una eina clau per al desenvolupament d'habilitats tecnològiques i l'aprenentatge basat en projectes.

Així doncs, la comparació dels recursos disponibles (aules, docents per alumnes, materials, recursos humans) en cada escola ens revela les diferències estructurals i financeres que defineixen les seves capacitats per proporcionar una educació de qualitat. Tot i això, és essencial entendre que, malgrat aquestes discrepàncies, les dues escoles comparteixen la voluntat de prioritzar les necessitats dels seus estudiants i adaptar-se als seus entorns específics.

En analitzar els desafiaments i barreres que enfronta l'escola d'alta complexitat, s'evidencia una sèrie de reptes significatius. D'entrada, la diversitat de les necessitats dels alumnes és un repte constant, ja que requereix recursos humans i materials addicionals per abordar-les adequadament. A més, la manca de recursos materials i personals, juntament amb la manca de suport de les autoritats educatives, posa una pressió addicional sobre el personal i pot afectar la qualitat de l'educació que es pot proporcionar.

Aquesta situació destaca la necessitat urgent de més inversió en educació en aquestes comunitats, així com una millor coordinació entre les autoritats educatives i les escoles per garantir un suport adequat. A més, l'alta complexitat socioeconòmica de l'entorn pot impactar en el benestar emocional dels alumnes, posant encara més demanda sobre els recursos de suport emocional i psicosocial.

La comparació entre les dues escoles no només ha revelat diferències en els recursos i desafiaments educatius, sinó també en les seves estratègies pedagògiques. Com hem vist anteriorment amb el blog de la Fundació Bofill sobre mestres en una escola d'alta

complexitat, Els docents afronten una creixent varietat de reptes diaris: personalitzar l'ensenyament i atendre la diversitat, repensar i adaptar el currículum a contextos canviants, orientar l'alumnat, preparar materials i proporcionar retroalimentació formativa, col·laborar amb altres professors i agents externs, connectar amb les famílies, gestionar el clima de l'aula, dur a terme avaluacions externes, i integrar noves eines d'intel·ligència artificial. La manca de personal suficient fa que atendre totes aquestes necessitats sigui complicat, especialment en aules amb una alta ràtio d'estudiants. Per això, molts docents de centres de màxima complexitat (CAC3) reclamen més recursos humans, considerant-los essencials per oferir suport i assistència a la diversitat de necessitats dels estudiants.

La presència de més personal permetria una atenció més individualitzada, fonamental en escoles on molts alumnes necessiten suport addicional per superar barreres d'aprenentatge de diverses índoles: socioeconòmiques, emocionals o acadèmiques. Professionals com consellers, terapeutes o tutors podrien treballar més directament amb els estudiants, proporcionant l'ajuda necessària per al seu èxit acadèmic i personal. A més, els recursos humans addicionals podrien enriquir l'experiència educativa mitjançant la diversificació de les opcions de suport i enriquiment, com ara professors especialitzats en arts, música o educació física, oferint als estudiants oportunitats per explorar i desenvolupar els seus talents i passions.

Mentre que l'escola d'alta complexitat prioritzava l'atenció individualitzada i l'adaptació del currículum, l'escola de baixa complexitat apostava per un enfocament més tecnològic i basat en projectes. Tot i així, les dues escoles comparteixen un enfocament pedagògic que valorava l'aprenentatge pràctic i la col·laboració entre els estudiants. Això suggereix que, independentment de les diferències en els recursos disponibles, les dues institucions comparteixen una visió comuna sobre la importància de proporcionar una educació holística que prepari els estudiants per a un món canviant i complex.

L'observació de l'activitat amb l'alumnat de I5 en ambdós centres ha permès un examen més profund de les seves estratègies pedagògiques (*Fomentar l'aprenentatge mitjançant el joc per desenvolupar la creativitat i les habilitats socials i emocionals, proporcionar activitats pràctiques i manipulatives, i utilitzar la narració d'històries per introduir conceptes i valors. Facilitar la cooperació i la resolució de problemes treballant en*

petits grups, i promoure la coordinació motriu, la percepció musical i l'expressió emocional integrant la música i el moviment). Malgrat les diferències en els recursos, s'ha observat que les dues escoles posen èmfasi en l'aprenentatge mitjançant el joc, l'exploració i la col·laboració entre els estudiants. Això suggeriria una convergència en l'enfocament pedagògic, independentment de les discrepàncies en els recursos disponibles.

A més, l'activitat també ha posat de manifest la importància de les relacions entre iguals i la creació d'un ambient inclusiu on tots els estudiants se sentin capacitats per participar i aprendre. Això subratlla la necessitat de desenvolupar estratègies pedagògiques que fomentin la participació i la diversitat dins i fora de l'aula.

És a dir, l'anàlisi detallat dels recursos, els desafiaments educatius i les estratègies pedagògiques de les dues escoles ens ha proporcionat una comprensió més profunda de les complexitats que defineixen l'educació en contextos diversos. Tot i les diferències estructurals i financeres, és evident que les dues escoles comparteixen una visió comuna sobre la importància de proporcionar una educació de qualitat que prepari els estudiants per a un futur incert. Això ens recorda la necessitat de seguir treballant per garantir que tots els estudiants, independentment del seu entorn, tinguin accés a una educació equitativa i inclusiva.

Les polítiques educatives centrades en la redistribució de recursos, la implementació de programes de suport a l'estudiantat i la promoció de pràctiques pedagògiques inclusives són fonamentals per abordar les desigualtats en l'educació i fomentar un sistema més just i equitatiu. A través d'aquestes iniciatives, s'han observat progressos tangibles en la millora dels resultats educatius dels estudiants i en la reducció de les disparitats entre les escoles.

No obstant això, per aconseguir una veritable justícia educativa, és crucial mantenir un compromís continu amb la innovació i la millora constant. Això implica una col·laboració estreta entre els diferents agents educatius, incloent governs, institucions educatives, docents, estudiants i comunitats, per identificar les necessitats específiques i implementar solucions eficaces a escala local, regional i nacional.

BIBLIOGRAFIA

- Bolívar, A. (2005). Equidad educativa y teorías de la justicia. REICE. Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, 3(2), 42-69. [En línia: <https://www.redalyc.org/pdf/551/55103205.pdf>]
- Bonal, X. (2012). Municipis contra la segregació escolar. Sis experiències de política educativa local. Barcelona. [En línia: <https://fundaciobofill.cat/uploads/old-files/78.pdf>]
- Bourdieu, P., & Passeron, J. C. (2019). La reproducción: elementos para una teoría del sistema educativo. Siglo XXI Editores.
- d'Educació, D. (2009). Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (2009).
- Ferrer, G., & Castel, J. L. (2006). Les desigualtats educatives a Catalunya: PISA 2003. Fundació Jaume Bofill. [En línia: <https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/2/t/y/x/5/f/c/b/8/422.pdf>]
- Fundació Bofill. (2021). Desegregació escolar: Orientacions municipals [PDF]. Recuperat de https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/r/p/y/i/0c-desegregaccioi_orientacionsmunicipals_080621.pdf
- Fundació Jaume Bofill. (s.f.). Els programes de compensació educativa a Catalunya: Evolució i resultats. Recuperado de <https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/7/2/c/p/6/9/i/0/h/464.pdf>
- Fundació Jaume Bofill. (s.f.). Mestres d'oportunitats: Què necessiten els docents per educar en entorns de vulnerabilitat [Blog post]. Recuperat de <https://fundaciobofill.cat/blog/mestres-d-oportunitats-que-necessiten-els-docents-per-educar-en-entorns-de-vulnerabilitat>

- Generalitat de Catalunya. (2021). Classificar centres educatius segons complexitat [PDF]. Recuperat de https://repositori.educacio.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12694/1353/classificar_centres_educatius_segons_complexitat_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Generalitat de Catalunya. (2009). Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació. Recuperado de https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/normativa/normativa-educacio/le_c_12_2009.pdf

- Roemer, J. E. (1998). Igualdad de oportunidades. Isegoría, (18), 71–87. [En línia: <https://doi.org/10.3989/isegoria.1998.i18.146>]

- Universidad Europea. (s.f.). Segregación escolar: causas, consecuencias y soluciones. Recuperado de <https://universidadeuropea.com/blog/segregacion-escolar/>

- Villa, A. Z. (2020). Elección de escuela, movilidad y segregación escolar del alumnado vulnerable en Barcelona. REICE: Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, 18(4), 197-218. [En línia: <file:///C:/Users/Info/Desktop/Dialnet-EleccionDeEscuelaMovilidadYSegregacionEscolarDelAl-7611661.pdf>]

- Vidal i Pla, F. (2009). La Llei d'Educació i el sistema educatiu. Activitat parlamentària, 8-19. [En línia: <file:///C:/Users/Info/Desktop/142127-Text%20de%20l'article-193675-1-10-20091117.pdf>]

- Weinstein, J., & Muñoz, G. (2019). Liderazgo en escuelas de alta complejidad sociocultural: Diez miradas.

ANNEXOS

Annex 1: Entrevista director escola alta complexitat

1. Quines estratègies o recursos considera més efectius per abordar les necessitats específiques dels infants en el vostre centre?

Les estratègies i recursos que considero més efectius per abordar les necessitats dels infants al nostre centre són diverses i han de ser adaptatives a les circumstàncies particulars de cada nen. En primer lloc, és crucial una atenció individualitzada que reconegui les necessitats específiques de cada alumne, ja sigui en el context acadèmic, social o emocional. Això implica la implementació de metodologies pedagògiques flexibles i inclusives, que permetin adaptar el currículum a les capacitats i interessos de cadascú.

Una altra estratègia clau és el treball en equip i la col·laboració entre els docents, el personal de suport i els especialistes en educació especial. Aquesta col·laboració ens permet identificar les necessitats dels alumnes i dissenyar intervencions específiques per ajudar-los a progressar acadèmicament i emocionalment.

Pel que fa als recursos, tot i les limitacions que puguem tenir, hem de fer el millor ús possible dels recursos disponibles, prioritzant aquells que tinguin un impacte directe en el benestar i el desenvolupament dels nostres alumnes. Això pot incloure la implementació de programes d'atenció psicosocial, l'accés a terapeutes o professionals de la salut mental, i la disponibilitat de materials didàctics adaptats a les necessitats dels nens amb Necessitats Educatives Especials (NEE).

2. Com s'assegura que el personal del centre estigui adequadament preparat per afrontar els reptes d'un entorn educatiu complex?

Per assegurar que el personal del nostre centre estigui adequadament preparat per afrontar els reptes d'un entorn educatiu complex com el que tenim al barri del Raval, implementem una sèrie de mesures destinades a proporcionar-los la formació, el suport i les eines necessàries per tenir èxit en la seva tasca educativa.

En primer lloc, reconeixem la importància de la formació inicial del personal docent, per la qual cosa assegurarem que els nostres educadors rebin una preparació sòlida i actualitzada en els principis de l'educació inclusiva, la diversitat cultural i les tècniques d'ensenyament adaptatives. Això inclou la incorporació de continguts rellevants en aquestes àrees en els plans d'estudi de les escoles de formació de mestres i la promoció de pràctiques de formació docent basades en l'experiència i l'aprenentatge actiu.

A més, reconeixem la importància de la formació continuada del personal docent, ja que l'educació és un camp en constant evolució. Per tant, organitzem regularment sessions de desenvolupament professional en les quals els nostres docents poden actualitzar els seus coneixements i habilitats en àrees com la pedagogia inclusiva, la gestió de l'aula, la intervenció en casos de necessitats educatives especials, i la integració de la tecnologia a l'aula.

A part de la formació tècnica, també reconeixem la importància del suport emocional i psicològic per al personal docent, ja que treballar en un entorn educatiu complex pot ser estressant i desafiador. Per tant, oferim serveis d'assessorament i suport psicològic als nostres educadors, així com programes de benestar emocional i activitats de team building per fomentar la cohesió i el suport entre els membres de l'equip.

A més, promovem una cultura institucional de suport i col·laboració entre els membres del personal, fomentant la creació de xarxes de suport entre els docents i la compartició de coneixements i recursos. Això es fa mitjançant reunions d'equip, grups de treball i espais de reflexió i intercanvi d'experiències.

En resum, per assegurar que el personal del nostre centre estigui adequadament preparat per afrontar els reptes d'un entorn educatiu complex, adoptem una aproximació integral que combina la formació inicial i continuada, el suport emocional i psicològic, i la promoció d'una cultura de col·laboració i suport entre els membres de l'equip docent. A través d'aquestes mesures, busquem proporcionar als nostres educadors les eines i els recursos necessaris per tenir èxit en la seva tasca d'educar i guiar els nostres alumnes cap al seu potencial màxim.

3. Quines mesures pren el centre per involucrar activament a les famílies en el procés educatiu dels infants?

Per involucrar activament a les famílies en el procés educatiu dels infants, el nostre centre implementa diverses mesures. Aquestes inclouen la comunicació regular amb les famílies per informar-los del progrés dels seus fills, l'organització de reunions i tallers educatius en els quals es puguin abordar temes rellevants per als pares i mares, i la creació d'espais de participació i col·laboració, com ara comitès de participació familiar.

A més, reconeixem la importància de respectar i valorar els coneixements i les experiències de les famílies, i treballem per establir una relació de confiança i respecte mutu que afavoreixi la participació activa dels pares i mares en el procés educatiu dels seus fills.

4. Com promou el vostre centre la col·laboració amb altres institucions educatives o entitats comunitàries per millorar el suport als infants?

Per promoure la col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries, el nostre centre busca establir aliances estratègiques amb organitzacions que puguin oferir suport complementari als nostres alumnes i les seves famílies. Això pot incloure col·laboracions amb centres de salut, serveis socials, organitzacions no governamentals i altres escoles o institucions educatives.

A través d'aquestes aliances, busquem proporcionar als nostres alumnes accés a una gamma més ampla de recursos i serveis, com ara serveis de salut mental, activitats extraescolars enriquidores o suport acadèmic complementari. Al mateix temps, també busquem compartir coneixements i experiències amb altres professionals de l'educació per millorar les nostres pràctiques i abordar els reptes comuns que enfrontem.

Per promoure la col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries, el nostre centre adopta una aproximació integral que reconeix la importància de teixir relacions sòlides i duradores amb els actors clau de la comunitat. En el context del barri del Raval, aquesta col·laboració és especialment vital, ja que ens permeten ampliar les nostres capacitats i recursos per respondre de manera més efectiva a les necessitats dels nostres alumnes i les seves famílies.

En primer lloc, establim aliances estratègiques amb altres escoles i institucions educatives del barri per compartir recursos, coneixements i millors pràctiques. Aquesta col·laboració ens permet coordinar esforços i oferir una resposta més coherent i integrada als reptes educatius que enfrontem, com ara la inclusió d'alumnes amb Necessitats Educatives Especials (NEE), la prevenció del fracàs escolar i la promoció de l'èxit acadèmic.

A més, establim vincles estrets amb serveis socials, centres de salut i altres entitats comunitàries per garantir que els nostres alumnes i les seves famílies rebin el suport integral que necessiten. Això pot incloure accés a serveis de salut mental i emocional, programes d'orientació familiar, i suport en qüestions relacionades amb la pobresa i la exclusió social.

També col·laborem amb organitzacions no governamentals i altres entitats del tercer sector que ofereixen programes i serveis complementaris als nostres alumnes, com ara activitats extraescolars enriquidores, programes de reforç escolar i oportunitats de desenvolupament personal i comunitari.

En resum, la nostra estratègia de col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries es fonamenta en la idea que junts som més forts i que només treballant de manera conjunta podrem proporcionar als nostres alumnes les millors oportunitats d'aprenentatge i desenvolupament. Estem compromesos a continuar fomentant aquestes aliances i a buscar noves oportunitats de col·laboració que ens permetin seguir millorant el suport que oferim a la nostra comunitat educativa.

5. Quines iniciatives o programes específics ofereix el centre per promoure el benestar emocional i social dels infants?

Per promoure el benestar emocional i social dels infants, el nostre centre ofereix diverses iniciatives i programes. Això pot incloure sessions de suport emocional i assessorament, programes d'educació socioemocional integrats en el currículum, i activitats extraescolars que fomentin la participació, la cooperació i el desenvolupament de habilitats socials.

És important reconèixer que el benestar emocional dels nostres alumnes és una prioritat fonamental, i treballem per crear un entorn escolar segur, acollidor i inclusiu on tots els alumnes es sentin respectats i valorats.

6. I als docents?

Pel que fa als docents, també és crucial proporcionar-los suport i recursos per al seu benestar emocional i professional. Això pot incloure programes de formació en gestió de l'estrès i el burnout, sessions de supervisió i assessorament per abordar les dificultats relacionades amb la seva pràctica docent, i oportunitats de desenvolupament professional continu.

Al mateix temps, reconeixem la importància de promoure una cultura organitzacional que valoritzi el treball dels docents i reconegui les seves contribucions al èxit dels alumnes. Això pot incloure incentius i reconeixements per a la seva feina, i la creació d'espais de reflexió i col·laboració on puguin compartir coneixements i experiències amb altres membres del personal.

7. Quines creus que són les principals fortalezes del vostre centre en comparació amb altres centres de la zona?

Les principals fortalezes del nostre centre en comparació amb altres centres de la zona inclouen la nostra dedicació a l'atenció individualitzada dels alumnes, la nostra diversitat i inclusió, i la nostra capacitat per adaptar-nos i innovar en un entorn educatiu complex.

Malgrat les limitacions de recursos amb les quals podem enfrontar-nos, estem compromesos amb l'excel·lència acadèmica i el benestar integral dels nostres alumnes, i treballem de manera incansable per proporcionar-los les millors oportunitats d'aprenentatge i desenvolupament possibles.

Les principals fortalezes del nostre centre en comparació amb altres centres de la zona són intrínseques a la nostra ubicació al cor del barri del Raval a Barcelona. Aquesta localització no només ens brinda un entorn ric en diversitat cultural i social, sinó que també ens planteja reptes únics que hem après a abordar amb determinació i creativitat.

En primer lloc, la nostra escola té l'avantatge d'estar immersa en una comunitat vibrant i multicultural, on els nostres alumnes tenen l'oportunitat de créixer i aprendre en un entorn que reflecteix la diversitat del món que els envolta. Aquesta diversitat ens enriqueix i ens permet exposar els nostres alumnes a diferents perspectives i experiències de vida, preparant-los per a un món globalitzat i interconnectat.

A més, la nostra escola té una llarga tradició d'inclusió i equitat, i ens enorgulleixem de ser un espai on tots els alumnes, independentment de la seva procedència ètnica, socioeconòmica o capacitat, se sentin acceptats i valorats. Aquesta cultura inclusiva no només beneficia els nostres alumnes, sinó que també crea un entorn on els docents es senten motivats i compromesos amb la seva feina.

Pel que fa als recursos, si bé és cert que ens enfrontem a limitacions materials i de personal, això no ens impedeix buscar noves maneres de fer més amb menys. Estem compromesos a fer un ús eficient dels recursos disponibles i a buscar col·laboracions i aliances estratègiques amb altres institucions i entitats de la comunitat per complementar les nostres capacitats i millorar el suport que oferim als nostres alumnes.

En resum, les principals fortaleeses del nostre centre radicen en la nostra dedicació a l'excel·lència acadèmica i al benestar integral dels nostres alumnes, la nostra cultura inclusiva i diversa, i la nostra capacitat per adaptar-nos i innovar en un entorn educatiu complex i en constant evolució com és el barri del Raval. Estem compromesos a continuar treballant de manera incansable per proporcionar als nostres alumnes les millors oportunitats d'aprenentatge i desenvolupament possibles, i a seguir sent un referent d'excel·lència educativa a la nostra comunitat.

8. Com afronta el centre els reptes específics que poden sorgir en un entorn educatiu com el que es trova?

Afrontar els reptes específics que poden sorgir en un entorn educatiu com el que trobem al barri del Raval és una tasca complexa que requereix una combinació de resiliència, creativitat i col·laboració. Com a director del centre, estic compromès a identificar i abordar de manera proactiva els reptes que enfrontem, i a treballar de manera conjunta amb tota la comunitat educativa per trobar solucions efectives i duradores.

Un dels principals reptes que ens trobem és la diversitat de les necessitats dels nostres alumnes, que poden abastar des de barreres d'aprenentatge i discapacitats fins a situacions de vulnerabilitat social i emocional. Per afrontar aquest repte, és essencial una aproximació holística i individualitzada que reconegui i respongui a les necessitats úniques de cada alumne. Això implica implementar estratègies d'ensenyament adaptatives, proporcionar

suport emocional i psicològic, i col·laborar estretament amb altres professionals, com terapeutes i treballadors socials, per oferir un suport integral als nostres alumnes i les seves famílies.

Un altre repte que ens trobem és la manca de recursos materials i personals, que pot limitar la nostra capacitat per proporcionar un suport adequat als nostres alumnes. Per afrontar aquesta situació, busquem noves maneres de fer més amb menys, prioritzant els recursos disponibles i establint aliances estratègiques amb altres institucions i entitats de la comunitat. Això pot incloure la col·laboració amb altres escoles i organitzacions educatives per compartir recursos i coneixements, així com la cerca de finançament extern per a programes i iniciatives específiques.

Un tercer repte és la falta de suport i reconeixement per part de les autoritats educatives i els òrgans de govern. Malgrat els nostres esforços per proporcionar una educació de qualitat en circumstàncies difícils, sovint ens trobem amb barreres institucionals i burocràtiques que dificulten el nostre treball. Per afrontar aquesta situació, advocem per una major implicació i suport per part de les autoritats competents, i treballem de manera activa per influir en les polítiques educatives i promoure canvis que beneficiïn els nostres alumnes i la seva comunitat.

En resum, per afrontar els reptes específics que sorgeixen en un entorn educatiu com el que trobem al barri del Raval, és essencial una combinació d'innovació, col·laboració i resiliència. Estic compromès a liderar aquesta tasca amb determinació i esperit de col·laboració, treballant de manera conjunta amb tota la comunitat educativa per proporcionar als nostres alumnes les millors oportunitats d'aprenentatge i desenvolupament possibles.

Annex 2: Entrevista directora escola baixa complexitat

1. Quines estratègies o recursos considera més efectius per abordar les necessitats específiques dels infants en el vostre centre?

Em sento molt orgullosa de poder destacar la singularitat del nostre enfocament educatiu, que es centra en l'atenció personalitzada i integral dels nostres alumnes. En el nostre centre, creiem fermament que cada nen i cada nena és únic i té un conjunt de necessitats, habilitats i

interessos específics que han de ser atesos de manera individualitzada per fomentar el seu creixement i el seu desenvolupament òptim. Una de les claus de l'èxit del nostre enfocament és el fet que només tenim una aula per curs. Aquesta estructura, que és una característica única del nostre centre, ens permet crear un ambient íntim i familiar on els nostres alumnes es sentin segurs, recolzats i valorats. A més, ens permet establir una relació estreta i de confiança amb cada alumne, cosa que és essencial per a la seva motivació i el seu compromís amb l'aprenentatge.

Aprofitant aquesta estructura de petites classes, implementem una sèrie de pràctiques i estratègies pedagògiques que ens permeten atendre de manera efectiva les necessitats específiques dels nostres alumnes. Per exemple, organitzem les classes en grups reduïts per permetre una atenció més individualitzada i un suport més personalitzat. A través d'aquestes sessions de treball en petits grups, els nostres educadors poden identificar les necessitats i les habilitats de cada alumne i adaptar les seves estratègies d'ensenyament en conseqüència.

A més, disposem d'un equip multidisciplinari format per professionals de l'educació, la psicologia i altres àmbits relacionats, que treballen de manera conjunta per proporcionar un suport integral als nostres alumnes. Aquests professionals col·laboren estretament amb els educadors per identificar les necessitats i les preocupacions dels nostres alumnes i desenvolupar estratègies i intervencions adaptades a les seves necessitats específiques. Per últim, també posem un fort èmfasi en la diferenciació dels nostres programes i materials d'ensenyament per adaptar-nos a les diferents habilitats i estils d'aprenentatge dels nostres alumnes. Utilitzem una varietat de recursos educatius, com ara materials manipulatius, tecnologia educativa i activitats experiencials, per proporcionar una experiència d'aprenentatge rica i significativa que sigui rellevant i estimulante per a tots els nostres alumnes.

En primer lloc, volem assegurar-nos que els nostres alumnes adquireixin les habilitats tecnològiques necessàries per tenir èxit en un món cada vegada més digital. Per això, incorporem l'ús d'ordinadors, tauletes i altres dispositius tecnològics a les activitats diàries a les aules. Proporcionem oportunitats perquè els alumnes aprenguin a utilitzar de manera efectiva les eines digitals, com ara programes d'edició de text, presentacions i fulls de càlcul, així com recursos en línia i plataformes d'aprenentatge virtual. A més, la tecnologia ens

permet ampliar les fronteres de l'aprenentatge més enllà de les parets de l'aula. Aprofitant recursos com ara internet, vídeos educatius, simulacions i jocs educatius en línia, podem enriquir l'experiència d'aprenentatge dels nostres alumnes i exposar-los a una varietat de perspectives i continguts que poden no estar disponibles en un entorn d'aprenentatge tradicional.

Una altra manera en què utilitzem la tecnologia és a través de l'aprenentatge basat en projectes i la col·laboració en línia. Proporcionem als alumnes eines i plataformes per treballar de manera conjunta en projectes d'investigació, presentacions multimèdia i altres tasques col·laboratives. Aquestes oportunitats permeten als alumnes desenvolupar habilitats importants com ara la comunicació, la resolució de problemes i el treball en equip, mentre expliquen i comparteixen els seus coneixements amb els seus companys. Finalment, utilitzem la tecnologia com una eina per diferenciar l'aprenentatge i adaptar les nostres pràctiques educatives a les necessitats i els estils d'aprenentatge individuals dels nostres alumnes. A través de programes d'aprenentatge adaptatiu i plataformes personalitzades, podem proporcionar als alumnes recursos i activitats que estiguin al seu nivell i que els ajudin a avançar en el seu aprenentatge d'una manera significativa i efectiva.

2. Com s'assegura que el personal del centre estigui adequadament preparat per afrontar els reptes d'un entorn educatiu complex?

Entenem que l'èxit del nostre centre educatiu dependrà en gran part de la preparació i el compromís del nostre personal docent i auxiliar. Per assegurar-nos que el nostre personal estigui adequadament preparat per afrontar els reptes d'un entorn educatiu complex, implementem un programa integral de desenvolupament professional i suport continu. Aquest programa inclou una varietat de components, com ara formacions en servei regulars, tallers temàtics, conferències educatives i col·laboració amb experts en el camp de l'educació. A més, fomentem la participació del nostre personal en xarxes professionals i comunitàries per facilitar el intercanvi de recursos i millors pràctiques. Per garantir la qualitat del nostre programa de desenvolupament professional, realitzem avaluacions periòdiques de les necessitats de formació del nostre personal i adaptem els nostres programes en funció dels resultats obtinguts. A través d'aquest enfocament integral i personalitzat, estem segurs que el

nostre personal està ben preparat per afrontar els reptes d'un entorn educatiu complex i proporcionar el millor suport possible als nostres alumnes.

3. Quines mesures pren el centre per involucrar activament a les famílies en el procés educatiu dels infants?

Creiem fermament que la participació activa i la col·laboració entre l'escola i les famílies són clau per al èxit educatiu dels nostres alumnes. Per això, prenem diverses mesures per involucrar activament a les famílies en el procés educatiu dels seus fills. En primer lloc, establim una comunicació oberta i constant amb les famílies mitjançant reunions periòdiques, newsletters, correus electrònics i plataformes en línia. A través d'aquestes comunicacions, compartim informació rellevant sobre el progrés acadèmic i emocional dels alumnes, així com recursos i estratègies perquè les famílies puguin donar suport a l'aprenentatge dels seus fills a casa. A més de la comunicació regular, també organitzem una varietat d'activitats i esdeveniments escolars, com ara tallers, conferències i celebracions, en les quals les famílies estan convidades a participar. A més, fomentem la participació de les famílies en el consell escolar i altres comitès de presa de decisions per assegurar-nos que tinguin una veu activa en la vida escolar del centre. A través d'aquestes iniciatives, aspirem a crear una cultura de col·laboració i suport mutu entre l'escola i les famílies que beneficiï a tots els membres de la comunitat educativa.

4. Com promou el vostre centre la col·laboració amb altres institucions educatives o entitats comunitàries per millorar el suport als infants?

La col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries és una part essencial de la nostra missió per millorar el suport als nostres alumnes i les seves famílies. Reconeixem que treballant junts, podem tenir un impacte més gran i proporcionar una gamma més àmplia de recursos i serveis per satisfer les necessitats diverses de la nostra comunitat educativa.

Una de les maneres en què promovem la col·laboració és a través de la participació en xarxes educatives i comunitàries. Formem part de diferents xarxes i associacions educatives a nivell local, regional i nacional, on compartim recursos, coneixements i millors pràctiques amb altres professionals de l'educació. Aquestes xarxes ens permeten aprendre dels altres, accedir

a formació i recursos addicionals, i participar en iniciatives conjuntes que beneficiïn als nostres alumnes i les seves famílies.

A més, col·laborem estretament amb altres escoles i institucions educatives de la zona per intercanviar recursos i millors pràctiques. Organitzem visites i intercanvis d'estudiants amb altres centres educatius per exposar els nostres alumnes a diferents entorns d'aprenentatge i promoure la diversitat i la inclusió. També compartim materials i recursos educatius amb altres escoles per ampliar les nostres opcions d'ensenyament i proporcionar una educació més rica i variada als nostres alumnes.

A més de la col·laboració amb altres institucions educatives, també treballem estretament amb entitats comunitàries i organitzacions sense ànim de lucre per proporcionar suport addicional als nostres alumnes i les seves famílies. Establim aliances amb centres de salut, serveis socials, organitzacions juvenils i altres entitats per proporcionar serveis comunitaris, activitats extraescolars i programes d'enriquiment per als nostres alumnes. També col·laborem amb empreses locals i organitzacions empresarials per proporcionar oportunitats de pràctiques laborals i orientació professional als nostres alumnes més grans.

Mitjançant aquestes col·laboracions, aspirem a proporcionar un suport integral als nostres alumnes que transcendisqui les parets de l'aula i s'estengui a tota la comunitat. Creiem que treballant junts, podem crear un entorn educatiu ric i estimulants que promogui el creixement i el desenvolupament dels nostres alumnes i els prepari per tenir èxit en un món cada vegada més complex i interconnectat.

5. Quines iniciatives o programes específics ofereix el centre per promoure el benestar emocional i social dels infants?

Al nostre centre educatiu, reconeixem la importància del benestar emocional i social dels nostres alumnes i estem compromesos a proporcionar-los les eines i els recursos necessaris per desenvolupar habilitats per a la vida i gestionar les seves emocions de manera saludable. Per promoure el benestar emocional i social dels nostres alumnes, oferim una àmplia gamma d'iniciatives i programes, incloent tallers de gestió de l'estrès, sessions de meditació i relaxació, activitats d'art i expressió creativa, i programes de mentorat i suport entre iguals. A través d'aquestes activitats, els nostres alumnes tenen l'oportunitat de connectar amb els seus

sentiments, desenvolupar habilitats d'afrontament saludables i establir relacions positives amb els seus companys. A més, disposem d'un equip de professionals de suport emocional que estan disponibles per oferir orientació individualitzada i suport emocional quan és necessari. Estem fermament compromesos a crear un entorn escolar segur, inclusiu i acollidor on tots els nostres alumnes puguin créixer, aprendre i prosperar.

6. I als docents?

Reconeixem que el benestar i el desenvolupament professional dels nostres docents són crítics per al èxit educatiu dels nostres alumnes. Per tant, estem compromesos a proporcionar als nostres educadors les eines, els recursos i el suport necessaris per créixer com professionals i contribuir de manera efectiva al creixement i al desenvolupament dels seus alumnes. Per promoure el benestar dels nostres docents, oferim una varietat de programes i iniciatives de desenvolupament professional, incloent formacions en servei, tallers temàtics, programes de mentorat i suport, i oportunitats de col·laboració i compartició de recursos. A més, fomentem un entorn de treball col·laboratiu i de suport mutu on els educadors puguin compartir coneixements, experiències i recursos, i treballar junts per millorar la pràctica educativa i promoure l'èxit dels seus alumnes. Estem compromesos a proporcionar als nostres docents les eines i el suport que necessiten per créixer com professionals i inspirar als seus alumnes a assolir grans fites acadèmiques i personals.

7. Quines creus que són les principals fortalezes del vostre centre en comparació amb altres centres de la zona?

Les principals fortalezes del nostre centre educatiu es destaquen no només per les seves excel·lents pràctiques pedagògiques, sinó també per la seva dedicació a proporcionar una educació de primera classe que aborda les necessitats individuals de cada alumne. Una característica distintiva que ens diferencia d'altres centres educatius és el nostre model de petites classes, on només tenim una aula per curs. Aquesta estructura, poc comuna en els entorns educatius actuals, ens permet oferir una atenció personalitzada sense precedents als nostres alumnes.

Amb només una aula per curs, podem crear un ambient íntim i familiar on els nostres alumnes es sentin segurs, recolzats i valorats. A més, aquesta estructura ens permet establir

relacions estretes i de confiança amb cada alumne, cosa que és fonamental per al seu èxit acadèmic i personal. Els nostres educadors poden conèixer a fons les necessitats i les habilitats de cada alumne i adaptar les seves estratègies d'ensenyament en conseqüència, assegurant que tots els alumnes rebin el suport i l'orientació que necessiten per assolir el seu màxim potencial.

A més de la nostra estructura de petites classes, una altra fortalesa clau del nostre centre és el nostre compromís amb l'excel·lència acadèmica i el desenvolupament integral dels nostres alumnes. Creiem que l'educació ha de ser més que simplement l'adquisició de coneixements acadèmics; ha de fomentar el creixement personal, social i emocional dels nostres alumnes. Per això, oferim una àmplia gamma d'oportunitats d'enriquiment acadèmic, artístic i esportiu per permetre als nostres alumnes explorar els seus interessos i passions i desenvolupar les seves habilitats i talents únics.

Finalment, una altra fortalesa del nostre centre és la nostra col·laboració estreta amb altres institucions educatives i entitats comunitàries. A través d'aquestes col·laboracions, podem ampliar les nostres opcions d'ensenyament i proporcionar un suport addicional als nostres alumnes i les seves famílies. Creiem fermament que treballant junts, podem tenir un impacte més gran i proporcionar una educació de qualitat superior que beneficiï a tota la comunitat. En resum, les principals fortaleses del nostre centre educatiu resideixen en la nostra estructura de petites classes, el nostre compromís amb l'excel·lència acadèmica i el desenvolupament integral dels nostres alumnes, i la nostra col·laboració amb altres institucions educatives i entitats comunitàries. Estem fermament compromesos a proporcionar un entorn educatiu ric, estimulants i inclusiu on tots els nostres alumnes puguin créixer, aprendre i prosperar.

8. Com afronta el centre els reptes específics que poden sorgir en un entorn educatiu com el que es trova?

Estem conscients que l'entorn educatiu actual presenta una sèrie de reptes específics que poden afectar el desenvolupament i l'aprenentatge dels nostres alumnes. Per això, estem compromesos a identificar i abordar aquests reptes de manera proactiva i efectiva. Mitjançant la implementació d'un enfocament holístic i integral, estem preparats per fer front als reptes que puguin sorgir i trobar solucions efectives que beneficiïn als nostres alumnes i a tota la comunitat educativa. Una de les nostres principals estratègies per afrontar els reptes

específics és la comunicació oberta i la col·laboració amb tots els membres de la comunitat educativa, incloent-hi els alumnes, els pares, els educadors i altres professionals de l'educació. A través d'aquesta col·laboració, podem identificar les necessitats i preocupacions dels nostres alumnes i treballar junts per trobar solucions efectives que satisfacin les seves necessitats i promoguin el seu èxit acadèmic i personal. A més, estem compromesos a mantenir-nos al dia amb les tendències i les pràctiques emergents en l'àmbit de l'educació, i a adaptar els nostres programes i pràctiques segons sigui necessari per abordar els reptes que puguin sorgir. En resum, estem compromesos a proporcionar un entorn educatiu segur, inclusiu i acollidor on tots els nostres alumnes puguin créixer, aprendre i prosperar, independentment dels reptes que puguin enfrontar.